

PERIODICALS

„Lietuvių paveldo dienų“ metu atidarytas T. Kosciuškos sodas – 4 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: Išeivijos akiratyje – rinkimai – 2
- Lenkijos blefas – 3
- Prometėjas ir primityvas – 3
- Lietuvos šaulių Jūros šventė – 4
- PLB dovana atkuriamiems Valdovų rūmams – 5
- „Skaitybės kelias“ – 6
- Omaha miesto meras: neužtenka sėdėti ir laukti – 7
- Lietuviai dalyvaus festivalyje „Burning Man“ – 8
- „Galva be atminties – kaip tvirtovė be įgulos“ – 12–13
- Paskutinė kadencija (53) – 13
- Baden Baden Vokietijoje – 14
- Sunki bausmė – 15

Valiutų santykis
1 USD — 2.79 LT
1 EUR — 3.45 LT

Su JAV sostinės pareigūnais tartasi dėl Lietuvos pristatymo ES pirmininkavimo metu

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Š. m. rugpjūčio 8 d. Lietuvos Respublikos ambasadoriaus pavaduotojas Simonas Šatūnas susitikimo su JAV sostinės Washington, DC miesto atsakingąja sekretore Cynthia Brock-Smith metu pažymėjo, jog pirmininkaudama Europos Sąjungai Lietuva sieks ne tik tinkamai įgyvendinti bendrąją ES dienotvarkę bei siekti užsibrėžtų tikslų, bet stengsis kaip įmanoma labiau apie ES ir Lietuvą supažindinti ir JAV sostinės gyventojus bei svečius.

„Norėtume, kad Europos Sąjunga, jos pagrindiniai uždaviniai, šalių kultūrinė įvairovė ir, žinoma, Lietuva ir mūsų pasiekimai būtų žinomi ir JAV žmonėms. Tikimės, kad 2013 m. antroje pusėje mums pavyks surengti įdomių kultūrinių bei ekonominių renginių ne tik keletoje JAV miestų – senojoje sostinėje Philadelphia, JAV Vakarų pakrantės svarbiausiuose miestuose – bet ir šiandieninėje JAV sostinėje. Džiaugiamės dalyvaudami JAV sostinės ir ES ambasadų bendrose projektuose: Europos

S. Šatūnas susitiko su Washington, DC miesto atsakingąja sekretore C. Brock-Smith (k.). LR ambasados JAV nuotr.

dienoje ‘Open House’, kai visos ES ambasados atveria duris JAV lankytojams, ‘EuroKids’ filmų festivalyje, ‘EuroNight’ kultūriniame projekte”, – sakė S. Šatūnas. Susitikimo metu

sutarta ieškoti naujų JAV sostinės administracijos ir Lietuvos, kaip būsimos ES pirmininkės, bendradarbiavimo galimybių.

Į Lietuvos URM iškviestas Baltarusijos ambasadorius

Vilnius (ELTA) – Rugpjūčio 14 d. į Užsienio reikalų ministeriją (URM) buvo iškviestas Baltarusijos ambasadorius Lietuvoje Vladimir Dražin, kuriam išsakyta Europos Sąjungos (ES) nuostata dėl Baltarusijos sprendimo atsisakyti pratęsti akreditaciją Švedijos ambasadoriui ir panaikinti kitų atstovybės darbuotojų diplomatinį statusą. ES valstybės narės sutarė vieningai reaguoti į tokius Baltarusijos valdžios veiksmus. Per susitikimą pabrėžta, kad sprendimas dėl Švedijos diplomatų išsiuntimo daro įtaką ne tik dvišaliams Švedijos

ir Baltarusijos, bet ir visos ES bei Baltarusijos santykiams.

Kaimyninės valstybės ambasadoriui buvo pranešta, jog, peržiūrint tolesnę ES politiką Baltarusijos atžvilgiu, bus atsižvelgta į šios šalies veiksmus Švedijos diplomatų atžvilgiu ir Baltarusijos vidaus politikos nuostatas – politinių kalinių likimą, artėjančių parlamento rinkimų eigą, pilietinės visuomenės padėtį. Atsižvelgdama į paskutinius Baltarusijos veiksmus, ES ketina svarstyti tolesnį politinių ryšių su Baltarusija ribojimą.

S. Dariaus ir S. Girėno skrydį norima įamžinti ir New York mieste

Vilnius (lrytas.lt) – Rugpjūčio 14 d. Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje pasirašytas prašymas dėl Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą išskirtinio įamžinimo. Projekto, kuriuo norima sujungti įsimintiną lakūnų kelią, autoriai Valdas Ozarinskas, Saulius Paukštys ir Saulius Pilinkus ketina pastatyti po „Lituanicos“ sparną New York mieste ir Vilniuje. Šv. Jonų bažnyčios varpinės apžvalgos aikštelėje projekto autoriai pasirašė prašymą New York merui Michael R. Bloomberg, kuriame išdėstė savo ketinimus. Prašymą lietuviai įteikė JAV ambasados kultūros atašė Nina Murray.

Sparnas, atkartojantis „Lituanicos“ sparno profilį, tarsi vėjarodis gaudys vėją Battery Park skvere New York, Manhattan. Kitas sparnas bus

įrengtas Vilniuje, aikštėje prie miesto savivaldybės. Sparnų forma bus tokia pati kaip S. Dariaus ir S. Girėno lėktuvo „Lituanica“. Vienas sparnas bus 7,5 metrų ilgio.

Rozvita Vareikienė.

Zenekos nuotr.

Ateitininkų federacijai ir toliau vadovaus R. Vareikienė

Kaunas (ELTA) – Praėjusį savaitgalį Kaune vykusiam Ateitininkų federacijos suvažiavime federacijos pirmininke antrai kadencijai išrinkta Rozvita Vareikienė. Suvažiavime dalyvavo daugiau negu 200 organizacijos narių bei jų draugų. Dalyviai tris dienas aptarinėjo organizacijos pasiekimus, klausė ataskaitų, keitė įstatus, rinko vadovus bei planavo tolesnę veiklą.

„Įžengiame į Tikėjimo metus. Esame Bažnyčios dalis, taigi ypač svarbu ir mums kiekvienam atnaujinti savo tikėjimą – Dievu, Tėvyne Lietuva, vienas kitu, o kartu savo žiniomis ir tikėjimu dalytis su aplinkiniais. Šiandienėje visuomenėje ateitininkija yra tas instrumentas, kuris padeda ugdyti tvirtus tikinčius jautrios širdies jaunus žmones”, – sakė R. Vareikienė.

Redakcijos žodis

JAV ir Lietuvos rinkimais besidomintys ir juose žadantys dalyvauti JAV lietuviai nesunkiai pastebi abiejų rinkimų kampanijų skirtumus. Nors rinkimai į LR Seimą vyks mėnesiu anksčiau nei prezidento rinkimai JAV, tik šiomis dienomis paaiškėjo, kiek partijų kandidatuos (27) ir už ką galėsime balsuoti. Šiuose Seimo rinkimuose užsienyje gyvenantys lietuviai rinksis tarp 6 kandidatų. Naujamiesčio apygardoje norą kandidatuoti pareiškė Jolanta Grigutienė (Darbo partija), Neringa Venckienė („Drąsos kelias“), Vytautas Bogušis (Liberalų ir centro sąjunga), Faustas Latėnas (Lietuvos socialdemokratų partija), Janas Jurevičius (Respublikonų partija) ir Irena Degutienė (Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionių demokratų partija). Kodėl šie kandidatai pasirinko būtent Naujamiesčio apygardą, išskyrus Degutienę, sunku pasakyti. Kol kas vienintelė intriga gaubia Venckienės pasirinkimą, kuri jau anksčiau žadėjo mesti iššūkį Degutienei. Atrodo, jog burnos ji tuščiai neaušino ir savo pažadą ištesėjo. Dabar nuo mūsų balsų priklausys, ar Venckienės mestas iššūkis turi pakankamai parako.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatoriai – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

TEMA: IŠEIVIJOS AKIRATYJE – RINKIMAI

Išstatyminė Seimo rinkimų tvarka

ANTANAS DUNDZILA

Daug kam jau įkyrėjo nuo metų pradžios JAV žiniasklaidoje pumpuojamos rudens rinkimų į prezidentus temos. Tai patvirtina kad ir tokia spaudoje matyta karikatūra. Aludėje – du TV ekranai. Viename rodoma olimpiados pradžia, kitame – apie rinkimus. Olimpiados žiūrovas šaukia: „Let the games begin!“. Baro patarnautojas stebi JAV priešrinkiminę propagandą ir keiksnodamas murma: „Let the games end!“

JAV lietuviams čia nėra ko nusiiminti, nes stovime ir rinkimų Lietuvoje angoje – š. m. spalio 14 d. bus renkamas naujas Seimas. JAV priešrinkiminio dūzgimo išvargintiems Lietuvos rinkimai atrods kitaip, nes ten priešrinkiminis klegesys skirsis nuo amerikietiškojo ir truks tik mėnesį.

Aišku, Lietuvoje rinkimams ruošiamasi ir anksčiau. Jau kuris laikas plinta žinios, gandai ir spėliojimai apie visokias rinkimines kombinacijas. Savo ruožtu Lietuvos Respublikos ambasada JAV liepos mėnesį paskleidė informaciją apie balsavimo tvarką JAV gyvenantiems Lietuvos piliečiams. Rinkimų tema keli straipsniai paskelbti „Drauge“. Bus ne tik įdomu, bet ir svarbu, žinant, kad Lietuva – parlamentinė valstybė. Sporto žiūrovai paprastai bent suvokia rungtynių taisykles. Rinkimai – irgi savotiškos rungtynės. Todėl turintiems teisę balsuoti Lietuvos rinkimuose ar tik besidomintiems jais, dera šiek tiek geriau pažinti ir LR Seimo rinkimų tvarką.

Rinkimus organizuoja ir vykdo LR Vyriausioji rinkimų komisija pagal 1992 m. išleistą ir daug kartų papildytą Seimo rinkimų įstatymą. Seimą sudaro 141 narys. Rinkimų tikslu Lietuva yra padalinta į 71 vienmandatę apygardą, išrenkančią po vieną Seimo narį, ir vieną visai Lietuvai, vadinamą daugiamandate, kurioje renkama 70 Seimo narių. Įstatymo 66 straipsnis nusako rinkėjo teisę bal-

suoti už vieną kandidatą vienmandatiniame ir už penkis daugiamandatiniam saraše.

Išvivijai svarbu ar bent įdomu, kaip bus iškaičiuoti mūsų balsai. Įstatymo 33 straipsnis labai aiškus: „Kitose valstybėse esantys Lietuvos Respublikos piliečiai įrašomi į tos vienmandatės rinkimų apygardos rinkėjų sąrašą, kurios teritorijoje yra Lietuvos Respublikos Seimas.“ Atseit rinkimų vienmandatėje dalyje balsuosime taip, lyg gyventume Vilniuje, Naujamiesčio rinkimų apygardoje Nr. 1. Savaime suprantama, visi balsuosime ir daugiamandatės apygardos sąrašė.

Apart įstatyme numatytų išimčių, vienmandatėje apygardoje balsuoja tik tos apygardos gyventojai. Išrinktu laikomas tas kandidatas(ė), kuri(s) surenka daugiau kaip pusę balsų. Jei tai neįvyksta, per dvi savaites apygardoje vykdomas pakartotinis balsavimas, kuriame renkamas vienas iš dviejų, anksčiau daugiau balsų gavusių kandidatų. Kandidatus kelia partijos, bet kandidatuoti gali ir šiaip piliečiai, surinkę tūkstantį apygardoje gyvenančiųjų parašų.

Daugiamandatėje apygardoje balsuojama už partiją, o išrinktų partijos narių skaičių nustato už sąrašą atiduotų balsų proporcija. Norint Seime turėti nors vieną narį, partijai reikia surinkti bent 5 proc. balsų. Kandidatų sąrašus sudaro vien partijos pagal jų pačių nustatytą kandidatų eilę. Pvz., jau žinoma, kad konservatorių (Tėvynės sąjungos) sąrašė pirmuoju eis dabartinis ministras pirmininkas, partijai vadovaujantis Andrius Kubilius, antroji vieta skir-

ta Seimo pirmininkei Irenai Degutienei ir t. t.

Kelios partijos gali apjungti savo kandidatų sąrašus ir rinkiminėje komisijoje registruotis naujai pasirinktu bendru vardu. Įdomu ir pašaliniam keista, kad tas pats kandidatas gali kandidatuoti

ir vienmandatėje, ir daugiamandatėje apygardoje. Balsavimas už kandidatą vienmandatiniame sąrašė yra savaime suprantamas – jame reikia pažymėti norimą kandidatą. Daugiamandatiniam sąrašė iš pasirinktos vienos partijos sąrašo pažymimi ne daugiau nei penki jos kandidatai. Taip pridudamas svoris „pirmumo balsams“, vėliau naudojamiems išvedant galutinius rezultatus. Kitų įstatyminių plonybių ir gana sudėtingos balsų skaičiavimo aritmetikos čia neliečiu (tai ne rinkėjo pareiga, bet komisijų darbas).

Seimo nariai renkami ketveriems metams, „remiantis visuotine, lygia, tiesiogine rinkimų teise ir slaptu balsavimu“, skaitome Konstitucijoje. Nario priesaika yra nusakyta Seimo statute: „Aš, (vardas, pavardė), prisiekiu būti ištikimas(-a) Lietuvos Respublikai; prisiekiu gerbti ir vykdyti jos Konstituciją ir įstatymus, saugoti jos žemių vientisumą; prisiekiu visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, sąžiningai tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei. Tepadeda man Dievas!“ Prisiekti leidžiama ir be skutiniojo sakinio.

Daugiau duomenų apie Seimo rinkimus teikia LR ambasada JAV, tel. 202-234-5860 (#130) arba el. paštu: rinkimai.us@urm.lt. Internetė taip pat lengva prieiti prie esminių teisės aktų (www.lrs.lt ir www.vrk.lt).

Antanas Dundzila – baigęs inžineriją, darbavosi informatikoje. Dalyvavo JAV lietuvių visuomeninėje veikloje, publicistikoje, skautuose.

Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai–2012

Kviečiame visus Lietuvos Respublikos piliečius balsuoti Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose 2012 m. spalio 14 d.

- Balsavimas Jungtinėse Amerikos Valstijose vyks:
- Lietuvos Respublikos ambasadoje Washington, DC;
 - Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje;
 - Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New York;
 - Lietuvos Respublikos garbės konsulate Los Angeles;
 - papildomame balsavimo punkte Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.

Rinkėjų registracija

Visi Seimo rinkimuose balsuoti norintys Lietuvos Respublikos piliečiai turi užpildyti rinkėjo anketą ir ją pagal gyvenamąją vietą iki rugsėjo 15 d. išsiųsti el. paštu, faksu ar paštu į atitinkamą Lietuvos atstovybę JAV. Rinkėjo anketą taip pat galima pateikti elektroniniu būdu atitinkamos Lietuvos atstovybės interneto svetainėje.

Gauti rinkėjo anketą, sužinoti, kuriame balsavimo punkte Jūs turėtumėte balsuoti, kur siųsti rinkėjo anketą, galima susisiekus su atstovybėmis telefonu, elektroniniu paštu ar apsilankius jų interneto svetainėse.

Atstovybėse į rinkėjų sąrašus įrašyti Lietuvos piliečiai savo valią rinkimuose galės pareikšti atvykę į atstovybę ne tik Seimo rinkimų dieną, bet ir išankstinio balsavimo metu. Taip pat bus galima balsuoti paštu.

Balsavimo organizavimo atstovybėse laikas, vieta, bei kita papildoma informacija skelbiama atstovybių interneto svetainėse.

LR ambasada Washington DC

(http://usa.mfa.lt)
2622 16th Street, NW,
Washington, DC 20009
Tel: (202) 234-5860, #130
Faks.: (202) 328-0466
El. paštas: rinkimai.us@urm.lt

LR generalinis konsulas Čikagoje

(http://chicago.mfa.lt)
211 East Ontario Street, Suite 1500
Chicago, IL 60611
Tel: (312) 397-0382
Faks.: (312) 397-0385
El. paštas: admin@ltconschi.org

LR generalinis konsulas New York

(http://ny.mfa.lt)
420 Fifth Ave Third Floor
New York, NY 10018
Tel. +1 (212) 354 7840
Faks.: +1 (212) 354 7911
El. paštas: rinkimai.ny@urm.lt

Daugiau informacijos rinkimų klausimais skelbiama Lietuvos vyriausiosios rinkimų komisijos, kuri yra atsakinga už rinkimų organizavimą, tinklalapyje adresu: http://www.vrk.lt.

LR ambasados JAV info

Prieš kelias dienas Lenkijos prezidentas Bronislaw Komorowski, kalbinamas žurnalo „Wprost”, sakė, kad pasiūlė vyriausybei savarankiškai sukurti priešraketinį skydą, kuris apgintų Lenkiją nuo smūgių iš oro. Toks skydas būtinas, kad gintų „nuo tipiško ir grėsmingiausio užpuolimo – raketų smūgio arba smūgio iš oro”. Pasak Lenkijos prezidento, nėra prasmės skirti didžiulių lėšų kitokiai karinei technikai, o Lenkijos priešraketinis skydas galėtų būti įjungtas į NATO priešraketinę sistemą.

Po savo apsilankymo Varšuvoje liepos viduryje premjeras Andrius Kubilius mįslingai pareiškė, kad „Lenkija pristatė naujas saugumui plėtoti ir stiprinti skirtas iniciatyvas, kurios apimtų platesnius Vidurio ir Šiaurės Europos regionus”. Kubilius sakė, kad per artimiausią pusmetį iniciatyva bus aptariama visų regiono valstybių. Pridūrė, jog reikia labiau rūpintis regiono saugumu, bet ne-nurodė, kokius konkrečius pasiūlymus Lenkija pateikė. Galima priminti, kad šį pavasarį Višegrado šalių – Čekijos, Lenkijos, Slovakijos ir Vengrijos – vyriausybės viešai įsipareigojo didinti karinį bendradarbiavimą.

Ar tai reiškia, kad Lenkija kvies kitas regiono šalis dalyvauti, siekiant sukurti gynybos skydą? Gal ir kvies, bet teigiamo atsakymo nesulauks. Gynybos skydo kūrimas ir įrengimas reikalauja nepaprastai daug lėšų, mokslinių ir technologinių žinių bei įgūdžių. Net savo galybėje Sovietų Sąjunga negebėjo varžytis su JAV prezidento Ronald Reagan strategine gynybos iniciatyva, vadinama „Žvaigždžių karo” programa. Ne vienas istorikas teigia, kad milžiniškos sumos, investuotos į pastangas varžytis su JAV, prisidėjo prie sovietinio ūkio žlugimo. Lenkija ir ki-

Lenkijos blefas

KĘSTUTIS GIRNIUS

tos Vidurio Europos šalys negebėtų sukurti veiksmingo gynybos skydo. Net jei ir norėtų.

Ne ambicingi planai, bet bėda ir noras užlopyti vis didėjančias spragas gynybos biudžete skatina Višegrado šalių ryžtą didinti bendradarbiavimą. Nuo finansų krizės pradžios Vengrija gynybos lėšas sumažino 29 proc., Slovakija – 22 proc., Čekija – 16 proc. Viliamasi, jog bendradarbiavimas šiek tiek atsvers neigiamas biudžeto mažinimo pasekmes. Gynybos skydui lėšų nėra.

Višegrado šalių ketinimas bendradarbiauti buvo pristatytas kaip „išmaniosios gynybos” pavyzdys. Jos tikslas – optimizuoti gynybos išlaidas, vengiant kartojimosi, siekiant užtikrinti, kad atsakomybę už atskiras bendros gynybos sritis perimtų tos santarvės šalys, kurios šioje srityje yra pajėgiausios ir turi daugiausia patirties. Višegrado šalių mėginimas kurti savo gynybos skydą būtų išmaniosios gynybos antitezė. Esu tikras, jog dauguma jų neketina tuščiai švaistyti savo ribotų lėšų. Čekija ir Lenkija nutarė kartu vykdyti kai kuriuos karinius tyrimus, bet nemana, jog tyrimai bus siejami su gynybiniu skydu.

Komorowski pastabos stebino ir dėl to, kad jos aiškiai nukreiptos prieš Rusiją. Kai Lenkijos prezidentas kalbėjo apie raketų smūgių arba smūgių iš oro, jis galvojo ne apie Iraną, kuriai Lenkija yra *terra incognita*, bet apie galingąjį Rytų kaimyną, ku-

rios generolai ne kartą grasino smogti šalims, leisiančioms JAV įkurti priešraketinės gynybos skydo elementus savo teritorijose. Ši aiški prieš Rusiją nukreipta pastaba dar labiau atbaidys Šiaurės šalis nuo dalyvavimo bendrame projekte.

Jei Lenkija neras rimtesnių partnerių gynybos skydo kūrimui (viena ji nėra pajėgi kurti tokią sistemą), tai kam apie tai viešai kalbėti? Juolab kad Rusija netiesiogiai įvardijama pagrindinės grėsmės šaltiniu. Komorowski pastabos dar sunkiau suprantamos, prisiminus, kad per pastaruosius dvejus metus Lenkijos ir Rusijos santykiai pagerėjo ir net tokie kieti Rusijos oponentai kaip įtakingasis užsienio ir saugumo politikos specialistas, buvęs Užsienio reikalų ministras Adam Rotfeld dar labiau ragina gerinti santykius su Rusija. Lenkijai net priekaištaujama dėl perdėtų pastangų įtikti Kremliaus vadovams. Prieš kelis mėnesius prezidentė Dalia Grybauskaitė sakė, jog Varšuva siekia gerų santykių su Maskva, o mažesnėms kaimynėms, taigi ir Lietuvai, priskiriamas atpirkimo ožio vaidmuo.

Lenkija nesizavi prezidento Barack Obama vyriausybe. Varšuva išsikeidė, kad be jokių pasitarimų jis pranešė apie savo nutarimą keisti gynybos skydo pobūdį. Tai paskelbė rugsėjo 17 d., būtent tą dieną, kai 1939 m. Sovietų Sąjunga po susitarimo su naciais smogė Lenkijai. Ne mažiau supykde neatsargi ir neatsakinga

Obama pastaba apie lenkų mirties stovyklų vaidmenį holokauste – Osveimimas, Treblinka ir kitos koncentracijos stovyklos buvo Lenkijoje, bet ne lenkų, o vokiečių valdomos ar prižiūrimos. Lenkija, kaip ir kai kurios kitos Vidurio Europos šalys, mano, jog Obama nesidomi šiuo regionu ir yra abejingas jų interesams.

Prieš kelias savaites Respublikonų partijos kandidatas į prezidentus Mitt Romney lankėsi Lenkijoje. Kelione buvo siekiama ne tik įtikti lenkų kilmės rinkėjams JAV, bet ir parodyti visiems, kad jam rūpi Rytų Europa. Romney labai kritiškai vertina Rusiją, neseniai ją pavadino pagrindiniu JAV geostrateginiu priešu, jis dažnai pasikliauja Šaltojo karo retorika, kalbėdamas apie „laisvąjį pasaulį”.

Gal Komorowski mano, kad rinkimų kampanija yra tinkamiausias laikas išspausti nuolaidų iš Obama administracijos? Respublikonai gali Komorowski užuominą apie ketinimus statyti skydą pristatyti kaip įrodymą, kad Obama nuolaidžiavimas Rusijai verčia vieną ištikimiausių JAV sąjungininkių tiek suabejoti Washington įsipareigojimais, kad ši jautų reikala griebtis ypatingų priemonių prieš gresiantį pavojų iš Rusijos. Gal viliamasi, kad, siekdamas neutralizuoti tokią kritiką, Obama tvirčiau pabrės Lenkijos ir viso regiono svarbą?

Nors ir nusivylusi Obama, Varšuva supranta, jog JAV yra Lenkijos saugumo užtikrintoja ir kad ji pati negebės pastatyti veiksmingo skydo. Kalbos apie skydą yra dramatiškas mėginimas priminti Washington, kad, nepaisant gerėjančių santykių su Maskva, regiono šalys nepasitiki Rusijos gera valia, o iš JAV laukia draugiškų ir drąsinančių žodžių bei konkretnės paramos.

Alfa.lt

NUOMONĖ • KOMENTARAS

Pažįstami, bičiuliai ir šiaip geri žmonės dažnai pakalba apie ateisiančius artimus ir apie tolimus, protui nepasiekiamus laikus. Pranašavimai esti tamsūs. Nežinau, ar jiems pritarti, ar man pačiam bandyti spėlioti. Bet nuo tų kalbų darosi liūdna, todėl guodžiuosi.

Sako, kad sausra ir karščiai dešimtmetį besilaikysią. Kaip pranašaujama – bus sudeginti ir kukurūzai, o be jų Amerikoje žmogus neišters. Nedarbas badu išmarins, o tuos, kurie liks, tuos iššaudys pakvaišėliai, kaip įvyko Colorado valstijoje. Jie galvoja (ir aš taip pat), kad civilizacija yra sėkmingai toli nukeliavusi, tačiau šiandien ji vargsta, parazitų apsėsta, ir pradeda nykti. (Čia aš suabejoju.) Esą vyrauja kažkokia sumaištis, prabanga pinasi su giliu vargu, džiaugsmas veliasi su neviltimi, laisvė – su negaluojančio liberalizmo sampratomis. (Čia kalbama apie tą liberalizmą, kurio vardu viskas ardoma, o ne apie liberalų partijas, vyriausybes ir nelogišką laisvę ginančius liberalus.) Žmogui sunku, nes maišatyje nelieta jam valios ryžtis gelbėti žmoniškumą. Todėl neišspėjama, kas laukia po linguojančios dabarties ir toliau – už horizontų.

Stebimasi šiandien keistais lyčių santykiais. Jauni vyrai ir moterys dažnai paneigia atsakomybę, ją keis-

Prometėjas ir primityvas

VYTAUTAS VOLERTAS

dami į smaguriavimąsi. Poromis susimeta be konfesinių ar civilinių pažadų (guolinės šeimos). Nelieta dokumentų, o kai jų nėra – lengva išeiti kitur. Likusi pusė sunkiai bėglį pri-griebs dėl alimentų. O vaikai? Guolinei šeimai jie nebūtini. Nelaimės atveju gelbsti abortai. Dovanų pasirinkimas: motinai vietoj gėlių – abortas. Jei dar blogiau nutinka, yra seneliai, yra valstybė su prieglaudomis. Tai štai šeima, tai štai visuomenė.

Kalbos apie baisumus dar nesi-baigia. Gąsdina ir gąsdina. Štai pavojingiausi būrimai. Gėjai ir lesbytės neturi ką nauja pasakyti, todėl jiems liekanti savireklama, dergianti tvar-ką, tradicijas. Net skverbiamasi į vienalyčių „šeimas”, pritariant daug galvojusiam ir sugalvojusiam JAV prezidentui Barack Obama, taikančiam į mesijų luomą. Gal net artėja vedybos su keturkojais? Po globėjų mirties Reksui ar Rainei geriau spręstųsi testamentiniai palikimai, ir būtų apsaugotos mirusiųjų asmens laisvės. Dėl asmens laisvės be galo ir pradžios šiandien sloguoja mūsų protai. O gal tik primityvas yra laisvas?

Todėl pseudointelektualai, patys save išgarbinę, užsi-spyrusiai veda žmoniją atgal į priešistorę. (Kiti net sako – stumia velniop.)

Absoliutus laisvės su-pratimas žmogų pavertė žmogaus priešu. Kaimynas tapo pavydo šaltiniu, taigi ginčų, prieštara-vimų, nesantaikos priežastimi. Liko uždaras individua-lizmas ir primityvus šykštumas. To-dėl kai kurie pramonininkai ir pre-kybininkai jau nesilaiko garbingo pelno linijos. O darbininkai simu-liuoja ir net pagrobsto, valdininkai siurbia iš valdžios ir vienas iš kito, skęsta turte ir beskęsdami nesišaukia pagalbos.

Priaugo žinovų. Teisingume ir teisėje – ekspertai. Ir geriausi ekon-omistai, ir sociologinių klausimų ži-novai, ir politikai, ir maištininkai. Tai šie ekspertai pakeitė žmogaus tikslus. Išmetė grožį, bičiulystę, ben-dravimą. Jie kultūrą, lyg Prometėją prikalė prie uolos ir nusilenkė pri-mityvui. Užmiršk Dievą, tautą, kil-mę, moralę, būk laisvas kvailėlis.

Štai ką girdžiu. Girdėdamas kar-tais prasitariu, kartais tyliu. Tyliu ir pradedu baimintis primityvo. Ar jau nėra optimistiškesnių nuomonių? Žmogus visada svajojo apie rojų žemėje, tai kur dingio visos utopijos? Ar liko tik ši? Netikiu, kad būtime pas-merkti atvirkštinei evoliucijai.

LAIŠKAI

„DRAUGO”
PLIUSAI
IR MINUSAI

Sugrįžęs iš vienos seniausių (99 metų) Amerikoje gyvuojančių, mažiau lietuviškai bekalbančių lietuvių organizacijos „Lietuvos vyčiai” suvažiavimo, kuris vyko viename iš žaviausių Pennsylvania žiemos sporto kurortų Seven Springs, bevartydamas neskaitytus „Draugo” numerius, negalėjau atsižavėti laikraščio gyvybe ir darnumu. Malonu, kad dėl Juozo Brazaičio perlaidojimo prieita prie taikaus sprendimo, bet ypač mane sužavėjo Gintarės Bukauskienės rašinys apie Neringos stovyklą, kur užsiauginta tiek daug lietuviybėje susipratusių naujų vadovių. Labai žavus Laimos Apanavičienės straipsnis apie į Lietuvą studijuoti išvykusią būsimą operos solistę Ramoną Butkutę, kuri, tokia jaunutė, neišpasakytai tvirtai sako: „Man visą laiką trūko Lietuvos.”

Vis dėlto turiu pasisakyti ir apie tame „Drauge” (2012 m. rugpjūčio 11 d.) paskelbtą kalbininkų „vaikišką” ginčą – kuris iš jų pirmiau pavartojęs žodį „greitkelis”. Straipsniui panaudotas visas puslapis, ir man tiesiog gaila šiam straipsniui sueikvoto laiko.

Faustas Strolia
Oak Forest, IL

TELKINIAI

Scranton, Pennsylvania

„Lietuvių paveldo dienų“ metu atidarytas T. Kosciuškos sodas

Iš kairės: E. Stankevičius, Scranton meras Ch. A. Doherty ir S. Šatūnas prie paminklo T. Kosciūškai Scranton, Pennsylvania.

Š. m. rugpjūčio 5-6 d. Lietuvos Respublikos ambasados JAV vadovo pavaduotojas, ministras patarėjas Simonas Šatūnas ir LR kultūros atašė Amerikai Evaldas Stankevičius lankėsi Scranton mieste, Pennsylvania, kuriame vyko „Lietuvių paveldo dienos“. Scranton miesto Anthracite Heritage Museum vykusiame renginyje buvo prisimintas pirmųjų lietuvių imigrantų, atvykusių į Pennsylvania anglies kasyklas gyvenimas, puoselėta kultūra, kurtos visuomeninės ir kultūrinės organizacijos. XIX a. pabaigoje ir XX a. pirmoje pusėje Pennsylvania valstijoje isikūrusios anglies kasyklos iš esmės pakeitė vietos ekonominį gyvenimą, pritraukė daug imigrantų iš Lietuvos.

Renginio metu LR diplomatai pristatė šiandieninę Lietuvą, Lietuvos kultūrą, ekonominius pokyčius, užsienio ir vidaus politikos aktualijas. Iškilmių metu iš Pennsylvania, New York, New Jersey, Ohio valstijų susirinkusiems lietuvių kilmės amerikiečiams ir renginio svečiams lietuvių kūrėjų muzikinius kūrinius atliko operos dainininkė Marytė Bizinkauskas, susirinkusius sveikino Senato atstovas nuo Pennsylvania valstijos, Scranton miesto kultūros ir verslo atstovai, parodą apie angliakasių iš Lietuvos gyvenimą Pennsylvania pristatė viena pagrindinių renginio sumanytojų ir organizatorių Carol Gargan ir jos šeima.

„Pennsylvania lietuviai paliko gilų pėdsaką. Pėdsaką, kuris gyvas ir puoselėjamas iki šiol. Jie prisidėjo prie šio krašto gerovės kėlimo, tačiau net ir sunkiausiomis minutėmis jie nepamiršo Lietuvos. Tai sektinas pavyzdys ir mums, šių dienų kartos lie-

tuviams“, – sakė LR ambasadoriaus pavaduotojas Šatūnas.

Scranton mieste gyveno ir aktyvią profesinę bei politinę veiklą vykdė garsus Lietuvos diplomatas, politikas, visuomenės veikėjas dr. Jonas Šliūpas. Susitikimo su Scranton meru Christopher A. Doherty metu LR diplomatai aptarė Šliūpo veiklos Scranton įamžinimo galimybę.

E. Stankevičius ir C. Gargan Tado Kosciuškos sodo atidaryme.

Renginių Scranton metu aktyvios JAV lietuvės C. Gargan pastangomis atidarytas Tado Kosciuškos sodas, kuris simboliškai atkartoja T. Kosciuškos atminimą įamžinantį sodą, esantį garsiosios JAV karo akademijos West Point prieigose.

„Lietuvių paveldo dienos“ Scranton dalyvavo apie 200 svečių, renginius rėmė ir organizavo Scranton miesto Anthracite paveldo muziejus, Lackawanna upės asociacija, vietos lietuvių bendruomenė.

LR ambasados JAV info

Chicago, IL

Jūros šventė

GIEDRIUS BIKULČIUS

Liepos 29 dieną Lietuvos šaulių sąjungos Baltijos jūrų, Klaipėdos jūrų šaulių kuopos ir Vytauto Didžiojo rinktinės atstovai rinkosi Čikagos Burnham uoste paminėti Jūros šventę. Dvylika jūreivių ir vienas kapitonas vos tilpo į devynių metrų buri- nę jachtą, nes antroji jachta šventėje

dalyvauti negalėjo. Oras buvo žvarbus: švelnus vėjelis pavirto stipriu bangpūčiu ir atkakliai vartė jachtą į visas puses. Mūsų planuotą tolimą plaukimą į Geležinio vilko įlanką teko atidėti kitam kartui ir pasitenkinti plauki- mu į artimesnį Grant Park uostą, esantį Čikagos centre. Ten prisimi- nėme tris mūsų tautiečius, kurie

prieš 10 metų tragiškai žuvo Calumet uosto teritorijoje – brolius Taurą ir Rimą Gaižučius ir jų pusbrolių Marti- ną Meškauską. Prisiminėme ir kitus du brolius – Herbertą ir Kristupą Pa- mataičius, kurie, prieš 30 metų su dviem draugais plaukdami maža bu- rine jachta iš Čikagos į Michigan valstiją, dingo neaiškiomis aplinky- bėmis. Visų šių Michigan ežero van-

denyse žuvusių atminimui buvo įmestos gėlės. Ši šventė priminė liūd- ną praeitį ir ežero paslaptingą ga- lią.

Pasibaigus apeigoms, visi pa- sivaišino ir jau su giedresne nuo- taika pasukome laivą namų link. Jū- rų šventė mus visus dar labiau su- vienijo.

Lietuvos šaulių sąjungos nariai prisiminė tautiečius, tragiškai žuvusius Michigan ežere.

Dėl oro sąlygų planuotą kelionę į Geležinio vilko įlanką teko atidėti.

Reprezentacinės salės frizas.

Pasirašius dokumentus dėl varpo dovanojimo: PLB valdybos pirmininkė Regina Narušienė (k.) su architektu Napaliu Kitkausku ir jo žmona. Jono Česnavičiaus nuotr.

PLB dovana atkuriamiems Valdovų rūmams

Š. m. rugpjūčio 10 d. Nacionaliniame muziejuje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose vykusiam XIV Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) Seimo baigiamajame posėdyje buvo pristatyti Valdovų rūmų paramos komiteto, esančio Jungtinėse Amerikos Valstijose, finansuoti objektai.

Tūkstantmečio varpas.

PLB Seimo nariams pristatyti trys projektai: Tūkstantmečio varpo, Saulės laikrodžio ir trečio aukšto Reprezentacinės salės frizo. Saulės laikrodis Valdovų rūmų mažojo bokštelio sieną papuosė prieš mėnesį. Trečio aukšto Reprezentacinės salės frizas su 23 dignitorių herbais užbaigtas vos prieš kelioliką dienų.

Tūkstantmečio varpas – Lietuvos tūkstantmetį (1009–2009) įamžinantis projektas, – sukurtas Valdovų rūmų paramos komiteto JAV pasiūlymu ir pagamintas talkininkaujant Valdovų rūmų paramos fondui iš sutelktų JAV lietuvių rėmėjų lėšų.

Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių pastangomis 1919 m. Lietuvai buvo nulietas laisvę simbolizuojantis varpas, pavadintas Laisvės varpu. Jis turėjo būti iškeltas į Gedimino bokštą, tačiau Laisvės varpas Lietuvą pasiekė tik 1922 m. ir dėl Vilniaus okupacijos visiems laikams pasiliko Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejuje. Šiandien jis skamba šio muziejaus varpinėje.

Tūkstantmečio varpas pagamintas iš 22 alavo ir 78 vario dalių sveria 184 kg ir yra 67,5 cm skersmens. Jo garsas aidi 112 sekundžių. Tūkstantmečio varpas 2010 m. buvo nulietas senas varpų liejimo tradicijas turinčioje „Grassmayr Glockengieserei GmbH“ liejykloje Insbroke, Austrijoje. Šio projekto kūrėjas – Lietuvos grafinio dizaino asociacijos valdybos narys, Vilniaus dailės akademijos rektorius prof. Audrius Klimas. Varpo stovą sukūrė – Lietuvos dailininkų sąjungos narys, tapytojas, restauratorius ir medžio drožėjas Virginijus Stančikas. Varpo stovą iš lietuviško ąžuolo pagamino meistras Deivis Kaškauskas. Šio projekto patarėjas – varpų žinovas, Lietuvos restauratorių sąjungos pirmininkas Rimantas Gučas.

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų Saulės laikrodis, kaip puošybos elementas, buvo patvirtintas Valdovų rūmų atkūrimo komisijos dar 2008 metais. Dailininko Arvydo Každailio sukurta Saulės laikrodžio kompozicija – lengva, ažu-

rinė, buvo stengiamasi išgauti daugiau funkcionalių, o ne puošybos elementų. Piešiniui būdinga XVII a. ornamentika. Laikrodžio karkasas sukurta pasitelkiant apkaustų ir kartušų motyvus su girlianda apatinėje dalyje. Saulės laikrodžio projekto autorius – dailininkas, Lietuvos nacionalinės premijos laureatas Arvydas Každailis. Patarėjai – prof. habil. dr. Libertas Klimka, Jonas Navikas, dr. Mintautas Čiurinskas. Saulės laikrodžio projektui įgyvendinti lėšų skyrė JAV lietuvė Milda Skučas-Napjus ir jos sūnus Erikas Aras Napjus. Šį projektą įgyvendino dailininkas Vytautas Poška ir skulptorius Vytautas Navickas.

Valdovų rūmų trečio aukšto Reprezentacinės salės sieninės tapybos frizo projektą sudaro įtakingiausių XVI–XVII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų giminių herbai, kuriuos pagal šių giminių atstovų nuopelnus valstybės istorijai atrinko Lietuvos heraldikos komisijos pirmininkas dr. Edmundas Rimša. Visu sa-

lės palubės perimetru ritmiškai išdėstyti 23 idėjinę patalpos paskirtį atspindintys skydai su heraldiniais ženklais, o tarpai tarp jų užpildyti renesansinės puošybos kompozicijomis, sujungiančiomis šiuos heraldinius ženklus. Projektą parengė restauravimo ir projektavimo firma „Archeodomus“ (vadovė Audronė Kaušienė), patarė dailės istorikės prof. habil. dr. Aleksandra Aleksandravičiūtė bei habil. dr. Rūta Jaronienė. Projekto parengimą finansavo Valdovų rūmų muziejus.

Pristatymo metu Valdovų rūmų paramos komiteto JAV pirmininkė Regina Narušienė, Valdovų rūmų paramos fondo valdybos pirmininkas Algirdas Vapšys ir direktorė Valentina Kazėnaitė Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų direktoriui dr. Vydui Dolinskui įteikė Tūkstantmečio varpo gamintojo „Grassmayr Glockengieserei GmbH“ pažymėjimą.

Valdovų rūmų paramos fondo info

Saulės laikrodis.

XIV PLB Seimo baigiamasis posėdis vyko Nacionaliniame muziejuje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose. Jo metu pristatyti Valdovų rūmų paramos komiteto, esančio JAV, finansuoti objektai. Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Buriavimo kursai Rako stovykloje

J.B. VILIUS DUNDZILA

Čikagos jūrų skaučių „Nerijos“ tunto suorganizuoti buriavimo kursai-stovykla vyko šių metų liepos 7–14 d. Rako stovyklavietėje. Dalyvavo 50 besimokinančių jūreivių, vadovaujamų viršininkų g. Linos Meilutės ir vyr. sk. Julijos Ozers, komendantės g. Sigos Lapinskaitės, padedant 18 vadovių bei instruktorių ir 10 gintarių kandidačių kursančių, einančių vadovių pratybas. Jūrų skautininkės Onutė Savickienė, Vilija Kielienė ir Laura Lapinskienė buvo jaunesnių vadovių patarėjos pagal skautiško vadovavimo lavinimosi principus.

plaukė po 1, 2 ar 3 kursantus. Visus prižiūrėjo ir saugojo instruktoiai bei vandens sargai.

Kas dieną pastovyklėje vyko teorinės pamokos su pratybomis ežere. Programa prasidėjo nuo supažindinimo su jūrinio saugumo pagrindais: būtina mokėti plaukti, dėvėti liemenes, išlaikyti burlaivio pusiausvyrą, apsisaugoti nuo saulės ir t. t. Kursantai išmoko apie burlaivio įrangą, takelazą ir mazgus, sužinojo, kaip paruošti buriavimui laivą, bures ir lynus. Mokėsi, kaip saugiai įlipti ir išlipti iš laivų. Ežere lavinosi vairuodami laivą, darydami *vendus* ir *hal-sus* (apsisukimus prieš vėją ir su vėju). Mokėsi buriavimo teorijos: kaip

Bergmanaite; Erikai Marks su Jolyte Stropute ir Dainai Kelpa su Luku Rasučiu. „Hobbie“ dviliemenių klasėje 1-ma vieta teko Godai Inokaitei, Adomui Kelpšui ir Gyčiui Kelmeliui, 2-ra vieta – Lukui Giliui, Loretai Sutkutei ir Violetai Tallat-Kelpšai, 3-čia – Mikučiui Meiliui, Andrei Hirt ir Mykolui Kelpšui, 4-ta vieta – Tomui Savickui, Eglei Keturakytei ir Darijai Tallat-Kelpšai.

Valčių (skilčių) konkursai vyko kasdien, ne tik per regatą. Valčių nariai buvo vertinami pagal švarą, tvarką, rimtą mokymąsi, pažangią praktiką ir pan. Laimėtojai gaudavo privilegijų, o pralaimėtojai turėjo valyti arba virtuvę, arba tualetus.

mas ir surasti nauji draugai. Sk. Arui Šiveliui taip patiko buriuoti, kad, dienai pasibaigus, jis net nenorėjo išlipti iš laivo. Sk. Eglei Keturakytei itin patiko buriuoti su vėju: tai sudėtingas manevras. Sk. Rasa Kerelytė pamėgo apversti ir atstatyti burlaivį bei pajuto, ką reiškia laimėti regatą. Vilkiukui Aliukui Kereliui labiausiai patiko išmokyti buriuoti.

Stovyklos maistas buvo neapsakomai skanus. Šeimininkės Dainė Kerelis ir Gailė Biškytė kasdien ruošė šviežią, sveiką ir sotų maistą. Ry tą visi gardžiavosi kiaušiniene, koše, vaisiais ir sveikais vaikiškų pusryčių grūdais. Pietų sumuštinis su sriuba ir vaisiais kursantai valgė ant ežero kranto. Buvo net ir grūdų duonos. Kiekviena vakarienė turėjo savo nacionalinę temą su savo valgiu: citrinos vištiena, itališka pica, kinų *stir fry* ir t. t. Kas vakarą veikė gardus salotų baras. Naktiepičiams ir užkandžiams šeimininkės kepė pyragaičius, pyragus ir pajus. Vieną dieną užkandžių parvežė iš netoliese esančios menonitų kepyklos, kitą dieną – skanumynų paaukojo „Mildos Deli“, esanti Union Pier, MI.

Stovyklai baigiantis, kai kurie skautai, kurie negalėjo pasilikti Rako skautų stovyklai, davė įžodžius. Jūrų skautės Violeta Tallat-Kelpša ir Ugnė Narbutaitė gavo savo juodus kaklaraiščius bei buvo „apkrikštytos“ Eden vandenyse pagal jūrų skautišką tradiciją, o skautui Arui Sirveliui buvo užrištas geltonas kaklaraištis. Beje, jis buvo iš toliausiai – iš Alaska – atvykęs kursantas šioje stovykloje. Valio naujoms jūrų skautėms ir naujam skautui! Jie tą vakarą gavo pirmi pavalgyti.

Stovykla laimingai baigėsi šeštadienį ryte. Buvo paskelbti valčių ir regatos konkursų rezultatai, išdalintos premijos laimėtojams. Sausumos skautams buvo siūloma tapti jūrų skautais. Po uždarymo kursantai arba važiavo namo, arba persikėlė į Rako pastovykles kitai stovyklai.

„Baltos burės plazda, bangos duokit kelią, neškit mane jauną, neškit mano dalią. Mėlyni takeliai, mėlyni papieviai, o kuriuo pasukti, žino vienas Dievas. Mano laivas naujas, ažuolinės sienos, viesulai sukaukia, kai aš plaukiu vienas. Baltos burės plazda, bangos duokit kelią, pasakyk, kur plaukti, jūra motinėle.”

Liepos 7–14 d. Rako stovykloje vykusiose buriavimo kursuose dalyvavo 50 kursantų.

Dauguma kursų dalyvių buvo žemės skautai ir prityrę skautai, sesės ir broliai. Kursantai priklausė jūrų skautų valtimis (skiltims), kurios pasivadino olimpinio komandų vardais: Italija, Jamaika, Ispanija, Australija ir (komunistų okupuota) Kinija. Valtys tvarkėsi savarankiškai, skautiškai.

Vakarais gintarės kandidatės pravedė įdomias vakarines programas: laužus, vakaronę, žaidimų vakarą, talentų vakarą, olimpinį karnavalą ir net havajietišką *luau* su ant iešmo iškeptu paršiuku. Laisvalaikio buvo galima maudytis ežere, laisvai buriuoti ir nardyti nuo tramplyno.

Stovykla buvo skirta mokymuisi buriuoti. Kursantai pagal savo buriavimo sugebėjimus buvo suskirstyti į tris grupes: pradedančiųjų, vidutiniųjų ir pažangiųjų. Rako Eden ežere patirties siekiantys kursantai plaukė mažais burlaiviukais, t. y. *joles* su pakeliamais skydais. Pažangieji buriavo dviliemenius katamaranus netoliese esančiame didesniame Bass ežere. Burlaiviuose priklausomai nuo laivo dydžio ir talpumo,

vėjas veikia bures, o vanduo – laivą. Išmoko, kaip atstatyti apsivertusį burlaivį, taip pat kaip gelbėti žmogų, atsidūrusį vandenyje. Repetavo įvairius laivų maneversus: plaukti žasele, sekti vedantį burlaivį, plaukti pagal vandenyje esančius plūdurus ir galiausiai – plaukti pagal vėją. Mokėsi, kaip laivą apsukti 360 laipsnių, turėjo išvardyti kryptis ir suvaldyti bures.

Paskutinę dieną vyko regata pagal kursantų sugebėjimų grupes. Bene visi vidutiniai ir pažangieji buriuotojai įgijo LSS burlaivio valdytojo specialybę, nes buvo išėję visą programą.

Regatą pavyko laimėti šiems skautams: jauniausioje „Pram“ klasėje – Arui Sirveliui, Natalie Navratil ir Erikui Keturakiui; paauglių „Sunfish“ klasėje – Agnei Želvytei su Ieva Skeberdyte; Ariana Chapetta su Olivija Lapp ir Jonui Jodwaliui su Olivija Tallat-Kelpša; olimpinėje „Laser“ klasėje – Kęstučiui Kelečiui su Erika Katauskaite; Matui Stankui su Jazmina Raudyte ir Karolinai Stankutei su Ugne Narbutyte; „Laser II“ klasėje – Rasai Kerelytei su Greta

Pasak g. kand. Julijos Lapp, kursantams labai patiko stovyklos dienotvarkė. Tvarka buvo laisvesnė negu stovykloje. Nebuvo nei rikiuočių, nei pilnų uniformų, tik darbo uniformos. Skautai ir skautės kartu gyveno toje pačioje pastovyklėje.

Visi džiaugėsi, kad taip greitai pramoko buriuoti. Sk. Audriui Kelečiui labiausiai patiko pats buriavi-

Perkūno draugovės pranešimas

Brangūs tėveliai,

Perkūno dr-vė, su kitais „Lituanicos“ tunto skautais, kviečia dalyvauti „Bristol Renaissance Faire“ skautų dienoje, kurios vyks prie Wisconsin sienos. Visą informaciją su kainomis rasite tinklalapyje: <http://www.renfair.com/bristol/specialevents/Scoutswalkend.asp>. Ten taip pat rasite užsiėmimų pagal skautų amžiaus grupes sąrašą. Skautai dalyvauja su tėveliu arba mamyte.

Rinksimės 10 val. r. prie įėjimo.

Registracija vyksta internetu: <http://www.surveymonkey.com/s/SK9BW6V>

Skautiškai,
Vilius Dundzila,
Perkūno dr-vės dr-ko pavaduotojas
(el. paštas: dundzila@yahoo.com; tel. 773-593-7500)

Omaha miesto meras: neužtenka sėdėti ir laukti

ANTANAS MANSTAVIČIUS

Liepos pabaigoje, rugpjūčio pradžioje Lietuvoje viešėjęs JAV Omaha miesto meras Jim Suttle išitikinęs, kad gerų rezultatų, stiprinant bendradarbiavimą, galima pasiekti tik aktyviai dirbant, o ne vien laukiant, kol reikalai susitvarkys savaime.

Pačioje Jungtinių Valstijų širdyje, Nebraska valstijoje, įsikūrusio miesto vadovas su oficialia delegacija Šiauliuose ir Vilniuje lankėsi neatitiktinai – Omaha su Šiauliais yra sudariusi bendradarbiavimo susitarimą.

Alfa.lt kalbintas Suttle atskleidė siekias, kad dviejų miestų draugystės ryšiai nesunykėtų, o ateityje tik stiprėtų. Vienas svarbiausių uždavinių artimiausiai ateičiai esą yra rasti sričių, kuriose galima būtų plėtoti lietuvių ir amerikiečių verslininkų bendradarbiavimą.

čios sritys, kur galima būtų tikėtis glaudesnio bendradarbiavimo?

– Mūsų pokalbis vyko daugiau koncepcijų lygmenyje. Aš sakiau merui, kad jam reikia dirbti Šiauliuose, kaip ir man reikia dirbti Omaha, kad nustatytume 5 svarbiausias sritis, kuriose galima būtų megzti dviejų miestų verslininkų ryšius.

Kol kas nežinau, ar tai turėtų būti dviračių gamykla Šiauliuose, ar Omaha įsikūrusi „ConAgra“ – didelė įmonė, gaminanti įvairius maisto produktus nuo riešutų sviesto iki makaronų, ar dar kas nors. Tačiau, kiek galiu spręsti iš savo patirties versle, niekada negalima sėdėti ir laukti, kol kažkas nutiks. Reikia eiti pirmyn ir stengtis, kad tai įvyktų. Tokia buvo žinia, kurią palikau Šiaulių merui. Mes abu turime pasistengti, kad kas nors įvyktų.

Turime kurti, turime nuspręsti, kuo norime būti, ir kurioje srityje norėtume megzti ryšius su verslo pa-

Liepos 30 d. Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmuose lankėsi Omaha meras Jim Suttle (d.) su delegacija. Susitikime dalyvavo verslininkai, Šiaulių universiteto atstovės.

– Koks buvo pagrindinis Jūsų viešnagės Šiauliuose tikslas?

– Privačiame gyvenime, prieš tapdamas meru, aš dirbau vienoje labai didelėje Omaha inžinerinės architektūros įmonėje. Buvau atsakingas už tarptautinę programą. Esu buvęs Lenkijos sostinėje Varšuvoje ir daugelyje kitų vietų. Todėl suprantu kultūros, protokolinių taisyklių ir diplomatijos, kuri būtina, siekiant tęstinio ir veiksmingo darbo, svarbą. Tapęs meru, aš pasiryžau aktyviai plėtoti santykius su miestais partneriais ir keliauti su mūsų miestų partnerystės delegacija, kad ir kur ši vyktų. Mums užbaigus šią kelionę Lietuvoje, aš keliausiu į kitus penkis iš šešių Omaha miestų partnerių, kuriuos norėtume aplankyti šiais metais: Braunšveigą Vokietijoje, Neisą Airijoje, Šizuoką Japonijoje, Jan-tajų Kinijoje ir Chalapą Meksikoje.

– Ką pavyko nuveikti Šiauliuose? Ar tai, ką pamatėte mūsų šalyje, atitiko Jūsų lūkesčius?

– Istoriškai su miestais partneriais daugiausiai palaikėme kultūrinius ir protokolinius santykius. Tapęs meru, norėjau pasiekti, kad 50 proc. dėmesio būtų sutelkta išskirtinai verslo klausimams. Todėl, susitikę su Šiaulių meru ir prekybos rūmų nariais, mes aiškinomės, kokie yra verslo ir pramonės ryšiai tarp Šiaulių bei Omaha. Grįžę namo šioje srityje turėsime padaryti nemažai namų darbų.

– Galbūt jau išryškėjo konkre-

sauliu, o jau po to kurti specialią programą, kuri padėtų visa tai įgyvendinti. Reikėtų tai padaryti tiek Šiauliuose, tiek ir Omaha, o po to žiūrėti, kad šių programų tikslai sutaptų. Mes esame išipareigoję, pasirašėme susitarimą ir dabar negalime leisti, kad ryšiai nutrūktų. Todėl turime stengtis, kad šie ryšiai teiktų naudos abiem pusėms.

– Kur slypi Jūsų miesto bendradarbiavimo su Šiauliais ištakos?

– Ryšiai su miestais partneriais užmegzti dėl to, kad Omaha istorijoje jau būta tam tikrų sąsajų su įvairiomis, taip pat ir Vidurio Europos, šalimis. Į Omaha miestą dirbti skerdyklose atvykdavo įvairūs žmonės – tiek lietuviai, tiek ir lenkai, čekai, slovakai, jugoslavai. Visa tai yra tautos, kurios visos vienaip ar kitaip yra prisidėjusios prie Omaha istorijos. Pirmiausia buvo giminystės ryšiai, kurie vėliau peraugo į miestų partnerių santykius.

– Minėjote įvairias Omaha gyvenančias etnines grupes. Yra tekę girdėti, kad būtent JAV gyventojų įvairovė yra vienas iš jos galios šaltinių. Ar sutiktumėte su tokiu požiūriu?

– Žinoma, juk Ameriką sukūrė imigrantai. Aš pats esu 10 kartos anglas, mano giminė čia atsikėlė dar XVII a. 6-ajame dešimtmetyje. JAV gyvenantys žmonės puoselėja tokius prisiminimus ir ryšius, nesvarbu, ar jie būtų pirmos, ar dešimtos kartos amerikiečiai, kaip aš. Visų mūsų pro-

Svečias paliko įrašą Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų svečių knygoje.

tėviai atvyko į Ameriką, ieškodami turtų, geresnio gyvenimo ar dėl įvairių kitų priežasčių. Tačiau atvykdami į Ameriką visi jie atsivežė savo kultūrą.

Štai ir šiandien pietinėje Omaha dalyje jūs galite rasti lietuvių katalikų bažnyčią ir lietuvišką kepyklą. Žinoma, jų skaičius dabar sumažėjęs: imigrantų vaikai išsiskirstė, persikėlė gyventi į kitas vietas, sudarė mišrias šeimas. Tačiau padėtis keičiasi, Pietų Omaha daugėja kitų žmonių, atvykstančių iš įvairių Lotynų Amerikos šalių. Jie atsikelia gyventi į rajonus, kuriuose kadaise būrėsi lietuviai ar kroatiai. Dabar ten daug meksikiečių ir čiliečių. Ratas nenus-toja sukęsis.

– Ar Omaha galima būtų pavadinti klestinčiu miestu?

– Tikrai galiu tai patvirtinti. Esame miestas, turintis 450,000 gyventojų, o apylinkėse gyvena dar apie 350,000 žmonių. Esame augantis miestas, kuriame darbo neturi vos 3,9 proc. žmonių – labai nedaug, nes vidutiniškai nedarbo lygis JAV miestuose siekia nuo 5 iki 6 proc. Tuo pačiu esame miestas, kuriame galima rasti daug įvairių kultūrų ir kurio viešosiose mokyklose galima išgirsti 93 skirtingas kalbas. Imigrantų vaikai pradinėse mokyklose pradeda mokytis anglų kalbos, kad vėliau galėtų sėkmingai įsiliesti į švietimo sis-

temą ir tapti gerais mokiniais.

Jeigu Omaha nori tapti XXI amžiaus miestu – o aš noriu, kad ji tokiu taptų – mes turime priimti visų čia gyvenančių žmonių kultūras ir tapti viena bendruomene, tuo pačiu metu gerbdami tarp mūsų egzistuojančius skirtumus.

– Ar turite patikimą receptą, kaip reikėtų tvarkyti miesto gyvenimą?

– Manau, kad yra viena taisyklė, kurios būtina laikytis, tiek užsimant verslu, tiek ir vadovaujant ne pelno organizacijai, kad ir bažnyčiai, cerkvei, ar valdžios įstaigai: iš pajamų atėmus išlaidas, turi išeiti teigiamas skaičius. Anksčiau Omaha mieste to nebuvo, tačiau aš tai sutvarkiau. Ankstesni merai viską darė atvirkščiai. Iš pajamų atėmus išlaidas, gaudavosi neigiamas skaičius. Taip negali ilgai tęstis.

Ir dabar Omaha turi ką pasiūlyti. Esame tarp 10 JAV miestų su mažiausiomis komunalinių patarnavimų kainomis. Pagal išlaidas būstui taip pat esame tarp 10 pigiausių JAV miestų. Gyvenimo kokybė Omaha itin aukšta, ir tai skatina žmones ten atvykti ir dirbti. Būdamas meru, turiu rasti būdą, kaip šiems naujesiems atvykėliams sukurti pakankamai darbo vietų miesto pramonėje ir paskatinti juos gyventi Omaha.

Alfa.lt

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight 	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export 	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Small Packages 	Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Mirė skulptorius Stanislovas Kuzma

Rugpjūčio 14 dieną, eidamas 66-uosius metus, mirė skulptorius Stanislovas Kuzma. Stanislovas Kuzma – vienas universaliausių savo kartos skulptorių, kurio kūryba įkūnija ne tiek fizinę, kiek jausmo įtampą, tarsi, dvasinį atgimimą. Skulptoriaus kūrybos apimtis itin plati – nuo monumentalios skulptūros viešosiose erdvėse, mažosios plastikos, tūrinių portretų iki antkapinių ir sakralinių paminklų, medalių kūrinių. Plastinė jų išraiška byloja apie savitą liaudies tradicijų transformaciją, kūrybingą perimamumą. Vieni iš labiausiai atpažįstamų jo skulptūros kūrinių – „Mūsų šventė“, puošianti Nacionalinio dramos teatro įėjimą, „Šaulio“ skulptūra Saulės laikrodžio aikštėje Šiauliuose, paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Aleksandrui Panevėžyje, paminklas Sausio 13-osios aukoms Antakalnio kapinėse „Pieta“ ir atkurtos Vilniaus arkikatedros frontono skulptūros.

Skulptorius Stanislovas Kuzma prie savo kūrinio „Šaulys“ 1994 metais.

Gedimino Svitojaus (ELTA) nuotr.

Taip pat ne mažiau reikšmingi ir paskutiniaisiais dešimtmečiais skulptoriaus sukurti kūriniai bažnyčioms – „Prisikėlęs Kristus“, „Marija su mažuoju Kristumi“ Elektrėnų bažnyčioje, „Nukryžiuotasis“ Vilkiškių katedroje, „Švenčiausiosios Mergelės Marijos dangun ėmimas“ Ignalinoje „Nukryžiuotasis“ Nidos bažnyčioje. Prie sakralinių skulp-

tūrų šliejasi ir antkapinės, kurios ypatingos skleidžiama ramybe ir švelnumu, stebinančios idėja ir formos preciziškumu, o svarbiausia – atskleidžia skulptoriaus gebėjimą perteikti emocinį krūvį, dvasinę išdavą kūrybai. Pasak dailėtyrininkės Aldonos Žemaitytės, per daugiau kaip tris kūrybos dešimtmečius skulptoriaus „kūrybos nepaveikė mados vėjai. Jo kūriniai kupini emocionalios vidinės šilumos, sruvenančios aptakiomis draperijų įstrižainėmis, skleidžia kūno grožį ir plastikos estetiką. Iš jų sklinda melancholija, susimąstymas arba veržlumas (...). Statika ir judesys, psichologizmas ir stilizacija skulptoriui vienodai svarbu“. Jo kūryboje šios savybės tapo universaliu žmogaus ir jo minčių simboliu. Gyvenime pasižymėję ypatingu kuklumu, Kuzma visada buvo matomas brandžiais ir išskirtiniais kūriniiais.

Skulptorius Kuzma yra Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas (1996), apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi (1997), šv. Kristoforu (2007), Lietuvos dailininkų sąjungos narys nuo 1976 metų.

„S. Kuzma – vienas ryškiausių XX amžiaus antrosios pusės lietuvių skulptorių, plačios sklaidos menininkas, universalus savo kūrybine raiška kaip Renesanso epochos žmogus. Formos novatorius – nuo mažosios formos iki stambios skulptūros kūrinių. Tylusis modernistas, apdovanotas ypatingu kuklumu ir didžiu talentu, nepataikavęs ideologijai ir jos diktuojamoms patetiškoms formoms, nuosekliai ėjęs savo keliu, sukūręs brandžius, išskirtiniais meniniais sprendimais pasižyminčius kūrinius“, – rašoma prezidentės Daliaus Grybauskaitės užuojautoje.

S. Kuzma gimė 1947 m. gegužės 7 d. Panevėžyje. 1961–1966 m. mokėsi M. K. Čiurlionio meno mokykloje Vilniuje, 1973 m. baigė Lietuvos dailės institutą ir iki 1976-ųjų dirbo Piešimo katedroje dėstytoju. 2000–2001 m. menininkas buvo Vilniaus dailės akademijos skulptūros katedros docentas. Menininko kūrinių turi Lietuvos dailės muziejus, A. Tretjakovo galerija Maskvoje, Olimpinių sporto muziejus Lozanoje, kiti užsienio šalių muziejai.

Parengta pagal BNS ir Lietuvos dailininkų sąjungos informaciją

Romualdo Požerskio nuotr.

Lietuviai festivalyje „Burning Man“ dalyvaus su nauja programa

Viename didžiausių ir keisčiausių pasaulyje alternatyvaus meno festivalyje „Burning Man“, kuris į JAV Nevada dykumą sutraukia nuo įvairiausių menininkų ir meno mylėtojų iki Silicon slėnio įmonių darbuotojų, garsių pasaulio žvaigždžių ir milijonierių, Lietuvos vardą šiemet garsins skulptūra „Blukis“. Ji bus sudeginta kartu su kitomis 33 pasaulio šalių ir regionų skulptūromis.

Rugpjūčio 27 d. JAV Nevada valstijoje esanti Black Rock dykuma savaitei laiko taps 60,000 festivalio „Burning Man“ (iš anglų k. „Degantis žmogus“) dalyvių namais be dušo, elektros ir su 40 laipsnių skirtumu tarp dienos ir nakties temperatūrų.

„Viename išpūdingiausių pasaulio renginių, kur neegzistuoja pinigai ir reklama, o viskas vyksta dalijimosi ir dovanojimo forma, lietuvių bendruomenė dalyvaus antrą kartą. Praėjusiais metais pastatytame kelmo formos paviljone festivalio dalyviams jau pristatėme senovės lietuvių tradicijas ir istoriją apie ‘Blukio’ kelmą“, – sako „Burning Man“ lietuvių bendruomenės atstovas Giedrius Kavaliauskas.

Pagal lietuvišką legendą, ilgiausią metų naktį žmonės per kaimą vilkdavo „Blukio“ vardu vadintą kelmą, kuriam atiduodavo visas savo nelaimes ir negandas. Po to kelmą sudegindavo ir tokiu būdu atsikratydavo visų nutikusių blogybių. Panašų scenarijų, tik be sudeginimo, festivalyje lietuviai atkartoto su paga-

mintą kelmo skulptūra ant ratukų. Lietuviškas „Bluko“ projektas sulaukė išskirtinio „Burning Man“ organizatorių dėmesio, todėl šiemet jį pasiūlyta pristatyti ir sudeginti kartu su kitomis 33 pasaulio šalių ir regionų skulptūromis didžiausiame per visą festivalio istoriją deginimo renginyje.

Į „Burning Man“ jau ne pirmus metus keliaujantis žymus fotografas Romualdas Požerskis šiais metais planuoja surengti fotografijos kūrybines dirbtuves. Dizainerė Ieva Dautartaitė pristatys meninę instaliaciją „Sapnų gaudytojo sapnas“, kurią lietuviai galėjo pamatyti festivalių „Tebūnie naktis“ ir „Degantis Jonas“ metu.

Praėjusiais metais itin didelio pasisekimo ir festivalio dalyvių pagyrų sulaukė kepti bulviniai blynai, todėl ši tradicija vėl bus kartojama. Teminėje stovykloje taip pat bus įkurtas kino teatras su lietuviško kino vakarais, kuriuose bus rodomi Jono Meko bei kitų lietuvių autorių filmai.

Svarbiausia šių metų lietuvių programos dalis bus „Blukio“ skulptūros statyba ir dalyvavimas didžiausiame deginimo renginyje. „Giliai kiekvieno lietuivio širdyje yra kelmą, kurį reiktų išrauti su šaknimis ir sudeginti“, – sakė Rimas Šapauskas „Blukio“ projekto pristatyme, įvykusiame Pasaulio lietuvių jaunimo susitikime.

Bernardinai.lt

Lietuvos medinės sinagogos – parodoje Varšuvoje

Prie Lietuvos ambasados Varšuvoje veikiančiame Lietuvos kultūros centre atidaryta Lietuvos medinių sinagogų nuotraukų ir autentiškų sugriuvusios Sedos medinės sinagogos fragmentų paroda. Renginyje dalyvavo įvairių Lenkijos ir tarptautinių žydų organizacijų bei kultūros institucijų, Varšuvos žydų bendruomenės atstovai, meno istorikai, Lenkijoje reziduojantys užsienio šalių ambasadoriai, žurnalistai, lenkų ir lietuvių studentai.

Plungėje veikiančio Jakovo Bunkos labdaros ir paramos fondo direktorius Daumantas Todesas pasakojo susirinkusiems apie Lietuvoje išlikusias medines sinagogas ir būtinybę išsaugoti šį unikalų Lietuvos valsty-

bės istorijos bei medinės architektūros paveldą. Viena žymiausių Lenkijos meno istorikų, fundamentalios studijos „Dangaus vartai. Sinagogos senosios Abiejų Tautų Respublikos žemėse“ autorė Maria Piechotka pabrėžė, kad, palyginti su Lenkija, Lietuvoje išlikę nemažai šio unikalaus žydų kultūros paveldo pavyzdžių.

Renginio dalyviams kilo mintis, jog parodos metu būtų labai naudinga surengti lietuvių ir lenkų meno istorikų diskusiją apie medinių Lietuvos sinagogų architektūrą ir bendradarbiavimą siekiant išsaugoti šį unikalų Lietuvoje išlikusį Europos kultūros paveldą.

ELTA

Stanislovo Kuzmos kūrinys „Mūsų šventė“ Akademiniame dramos teatre.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

„ANANASAS“ IŠ DARŽO LYSVĖS

„Daržo ananasas“ – būtent taip kai kuriose šalyse vadinamos, atrodytų, nieko bendra su ananasais neturinčios daržovės kaliaropės (angl. *kohlrabi* arba German *tulip*). Jei niekada nevalgėte kaliaropių, nepraleiskite progos – dabar kaip tik jų sezonas.

Kaliaropės kildinamos iš rytinių Viduržemio jūros pakrančių. Būtent iš čia vėliau jos pateko į Aziją bei Vidurio ir Šiaurės Europą. Kaliaropės gerai žinomos dar nuo senovės Romos laikų, maždaug nuo I a. prieš mūsų erą. Senovės Romos šaltiniuose ši daržovė minima kaip vergų ir skurdžiausių visuomenės sluoksnių atstovų maistas.

Šiek tiek vėliau kaliaropės išvis išnyko iš žmonių mitybos ir, tikėtina, tapo naminių gyvulių maistu. Padėtis iš esmės pasikeitė XVI a., kai kaliaropės ėmė auginti Vokietijos valstiečiai. Žaibišku greičiu jos paplito visoje Europoje ir tada jau įgijo visiškai kitokį vardą: iš varguomenės maisto ar beveik pašarinės kultūros kaliaropės virto elitinės virtuvės dalimi.

Dabar kaliaropės auginamos beveik visame pasaulyje. Ypač didelio populiarumo jos sulaukia ir didžiulius dirbamosios žemės plotus užima JAV, Kanadoje, Vokietijoje, Olandijoje, Bulgarijoje. Mėgstamos bei auginamos šios daržovės ir daugelyje Vidurio Europos, Užkaukazės šalių, Centrinėje ir Pietryčių Azijoje. Deja, Lietuvoje kaliaropės dar nėra tokios populiarios.

Stebuklingas kopūstas

Kaliaropės – baltagūžių kopūstų giminaitės, nors savo išvaizda labiau panašios į ropes, todėl ir vadinamos ropiniais kopūstais. Kaliaropių skonis primena kopūsto šerdies, kurias taip mėgome vaikystėje. Tačiau kaliaropės – sultingesnės, švelnesnės ir saldesnės. Be to, savo maistine verte

gerokai lenkia baltagūžius kopūstus (pavyzdžiui, vitaminų B1, B2, B6, PP, C kiekiu). Kaliaropėse slypi vertingas angliavandenių, vitaminų, fermentų, baltymų ir mineralinių medžiagų rinkinys. Ypač daug jame mūsų ląstelėms, kaulams, dantims svarbaus kalcio, taip pat lengvai pasisavinamų gliukozės ir fruktozės, sieros junginių, kalio. Įdomu, kad vitamino C šiose daržovėse daugiau nei citrinose ir apelsinuose, todėl kaliaropės neretai vadinamos šiaurės citrinomis. Teigiama, kad žmogaus organizmas visus vitaminus bene geriausiai pasisavina iš obuolių. Pasirodo, kad ir čia pirmauja kaliaropės. Iš jų vitaminus organizmas pasisavina dar geriau nei iš obuolių.

Patiekalų su kaliaropėmis dietologai dažnai įtraukia į vaikų mitybą. Vaikams galima duoti tiesiog pagrauzti šios daržovės stiebagumbį – tai stiprina dantis ir dantenas. Kaliaropėse daug ląstelienos, neleidžiančios kauptis cholesteroliui, todėl šios daržovės labai tinka aterosklerozės profilaktikai. Be to, šios daržovės veikia kaip šlapimo varomoji ir žarnyno valomoji priemonė, gydo mažakraujystę, skrandžio, žarnyno, inkstų uždegimus, mažina karaujospūdį, pade-

da stabilizuoti cukraus kiekį kraujyje. Dėl šių puikių ypatybių kaliaropės labai tinka dietinei mitybai.

Šviežios kaliaropių sultys naudingos gydant uždegimines burnos ertmės ligas, padeda kosint ir užkims, stiprina imunitetą. Kaliaropės taip pat naudingos nervų sistemai, infekcinių ligų ir net žarnyno vėžio profilaktikai. Na, o liaudies medicina nuo seno naudojo kaliaropių lapų ir šaknų nuovirus astmai ir tuberkuliozei gydyti.

Dėl mažo kaloringumo ir sudėtyje esančios tartrono rūgšties kaliaropių patiekalai labai tinka nutukusiems žmonėms. Tartrono rūgštis aktyviai veikia riebalų apykaitą ir padeda numesti svorį.

Kaip sugalvosi, taip panaudosi

Daržininkams kaliaropės patinka dėl gana trumpo vegetacinio periodo – pasėjai ir po 2 mėnesių turi derlių. Kulinarams – dėl neribotų panaudojimo galimybių.

Kaliaropių būna dviejų rūšių: violetinių ir žalsvai baltų. Tačiau kad ir kokios spalvos būtų stiebagumbis, jo vidus visada būna baltas. Maistui geriausiai tinka jauni nedideli stiebagumbiai. Jie – sultingiausi ir minkščiausi. Peraugusių kaliaropių struktūra keičiasi – jų minkštymas tampa plaušėtas ir šiurkštus. Išrautos kaliaropės visas savo maistines savybes išlaiko 7–10 dienų, tiesa, laikyti jas reikia vėsioje vietoje. Tamsios kaliaropės išsilaiko ilgiau, tačiau šviesios būna švelnesnio skonio. Renkantis kaliaropes reikėtų žiūrėti, kad jų lapeliai būtų tamsiai žali, kotai – traškūs, luobelė – tolygios spalvos.

Ruošiant maistui kaliaropių odelė dažniausiai nuskutama. Su odele galima valgyti tik visiškai jaunutes kaliaropes – tuomet jų odelė būna minkšta ir beveik nesiskiria nuo minkštumo.

Kulinarijoje kaliaropės naudojamos ir žalios, ir termiškai apdorotos (virtos, troškintos ir pan.). Žinoma, naudingiausia valgyti žalias kaliaropes. Virtos ar troškintos kaliaropės – skanu, tačiau vertingų medžiagų jose gerokai sumažėja.

Sutarkuotos, pasūdytos ir su grietine bei krapais sumaišytos kaliaropės – jau puikus patiekalas. Labai skanios kaliaropių ir obuolių, porų bei paprikų salotos, pagardintos šlakeliu alyvuogių aliejaus. Gaivių vasariškų salotų galima pasigaminti iš kaliaropių, morkų, špinatų, baltagūžių kopūstų ir kitų daržovių. Kaliaropių salotoms tinka įvairūs medaus, aliejaus, citrinų sulčių padažai, nors gardu ir vien tik užpylus grietine ar majonezu.

Kai kuriose Vakarų Europos šalyse maistui naudojami ne tik kaliaropių stiebagumbiai, bet ir ne mažiau vertingi jauni jų lapeliai. Dažniausiai jie dedami į salotas, rečiau – į sriubas.

Termiškai apdorotų kaliaropių kulinarinis panaudojimas – iš esmės beribis. Kaliaropių griežinėlius galima kepti kaip blynelius. Šias daržoves galima konservuoti su saldžiarūgščių marinatu ir naudoti garnyrams, dėti į sriubas, daržovių troškinius. Troškintas, keptas ar marinuotas kaliaropes tinka patiekti kaip garnyrą prie įvairių mėsos patiekalų.

Didesnės nei 5–6 cm skersmens kaliaropės labai skanios įdarytos. Tam reikia išgremžti dalį minkštimo ir įdaryti paruoštu įdaru, pavyzdžiui, mėsos, grybų, keptais svogūnais, pomidorais, ryžiais. Kaliaropių stiebagumbius paprasčiausiai galima supjaustyti gabalėliais, apvirti ir patiekti užpildytu lydytu sviestu ar grietine, padazu arba apvirtus užpildyti sūrio padažu ir apkepti orkaitėje. Troškintos su aštresniais padažais kaliaropės puikiai tiks prie mėsos ir žuvų patiekalų.

„Amazing Spiderman“

(Nuostabus žmogus-voras)

Filmo aprašymas

ANDRIUS KRIAUČIŪNAS

Apie ką yra šis filmas?

Filmas prasideda nuo tuo, kad vienas mažas vaikas Peter yra paliktas gyventi pas savo dėdę, nes jo tėvai kažkur išvažiavo. Filme rodomi įvykiai, praėjus keliems metams, kai Peter jau vyresnis. Jis – mokyklos fotografas, bet nėra stiprus ir nelabai sportiškas paauglys. Vieną dieną po mokyklos jis pamatė, kaip vienas negeras, bet stiprus vaikas bandė priversti kitą vaiką valgyti salotas. Kai Peter priėjo prie jų, negeras vaikas reikalavo jį nufotografuoti, bet Peter atsisakė tai padaryti. Už tai stipruolis jį sumušė.

Tą dieną Peter grįžęs namo rado apsemtą rūšį. Dėdė pasakė, kad ten įeigu jis ras ką nors, galės pasiimti. Peter rado savo tėvo krepšį. Krepšyje jis rado slapta vietą su dokumentais, taip pat nuotraukų, kuriose šalia jo

tėčio stovi gydytojas. Atrado ir jų bendrovės pavadinimą. Peter pradėjo ieškoti gydytojo. Radęs gydytojo žmonę, Peter prisijungė prie jaunimo grupės. Po ekskursijos jis atsiskyrė nuo grupės ir nuėjo į kitą kambarį, kur jam įkando voras. Peter tapo

labai stiprus, kaip voras. Jis vakare nuėjo pas daktarą ir išdavė siaubingą paslaptį. Po to daktaras labai pasikeitė. Jums reikės pamatyti filmą, jei norite sužinoti, kas atsitiko su daktaru ir kas atsitiko Peter ir jo šeimai.

Ar filme vaidina žinomi aktoriai?

Taip, filme vaidina žinomi aktoriai: Emma Stone („The Help“), Denis Leary („Ice Age. Continental Drift“), Martin Sheen („West Wing“, „The Departed“) ir Sally Field (Gid-

get, „Places in the Heart“ ir „Forest Gump“).

Kas labiausiai patiko?

Man labiausiai patiko ta scena, kurioje Peter pasidarė stiprus ir kitą dieną nuėjo į mokyklą. Jis erzino tą blogietį vaiką ir atsikeršijo krepšinio aikštelėje. Ta dalis buvo labai juokinga.

Kas nepatiko?

Nebuvo, kas labai nepatiktų, man visas filmas patiko.

Kam siūlyčiau filmą pažiūrėti?

Šį filmą siūlyčiau žiūrėti žmonėms nuo 13 iki 50 metų. Nemanau, kad šis filmas nėra tinkamas seneliams žiūrėti su anūkais.

Kaip vertinu filmą?

Vertinčiau 9 taškais iš 10, nes jis man labai patiko ir aktoriai gerai vaidina.

Ar verta šį filmą žiūrėti kino teatre?

Sakyčiau, kad tikrai verta. Jis man labai patiko.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

URM pritaria, kad istorinė vėliava plevėsuotų ant Lietuvos ambasadų užsienyje

Vilnius (Delfi.lt) – Lietuvos valstybės istorinė vėliava su Vyčiu galėtų būti nuolat iškeliama ant Lietuvos diplomatinio atstovybių užsienyje pastatų, mano Užsienio reikalų ministerija (URM).

URM kanclerio Valdo Lastausko pasirašytame rašte teigiama, kad istorinė vėliava – Vytis raudoname fone – yra neatsiejamą mūsų heraldikos dalis, pristatanti garbingą ir ilgaamžę Lietuvos valstybingumo raidą, ugdanti pagarbą jos istoriniams laimėjimams, padedanti puoselėti istorinę atmintį ir pasididžiavimą savo šalimi.

Lietuva šventė Žolinę

Vilnius (ELTA) – Rugpjūčio 15 d. Lietuvoje švenčiama Žolinė – Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų diena.

ELTA nuotr.

„Lietuvos atstovybių užsienyje patirtis leidžia tvirtinti, kad ši vėliava puikiai derėtų su nuolat iškeltomis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos vėliavomis, nesumenkindama jų svarbos, bet sustiprindama domėjimąsi Lietuva“, – pabrėžė URM.

Šiuo metu istorinę vėliavą privačiuose išskirti virš Lietuvos valdovų rūmų Vilniuje, Trakų pilyje bei Karo muziejaus skverelyje Kaune. Seimo nariai vėliavą norėtų matyti iškeltą ir prie valstybės institucijų, taip pat – prie senųjų pilių, o Gedimino pilies bokšte istorinė vėliava iškiltų tam tikromis progomis.

na. Žolinė švenčiama visose Lietuvos katalikų bažnyčiose kaip pati seniausia ir garbingiausia Švč. Mergelės Marijos garbinimo šventė. Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų vardą turinčiose bažnyčiose nuo seno vyksta dideli Žolinės atleidai – Pivašiūnuose (Alytaus r.), Krekenavoje (Panevėžio r.), Zarasuose, Rumšiškėse, Pažaislyje ir kt. Kai kuriose vietovėse, pavyzdžiui, Palangoje, Žolinė švenčiama kartu su Šv. Roko atleidais. Iš viso Lietuvoje yra daugiau kaip 200 bažnyčių, turinčių Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų vardą.

Pirmininkavimui ES Seimas prašo per 8 mln. litų

Vilnius (BNS) – Kitąmet su Lietuvos pirmininkavimu Europos Sąjungai (ES) susijusiems renginiams ir komandiruotėms finansuoti Seimo kanceliarija prašo beveik 8,2 mln. litų. Seimo kancleris Jonas Milerius sakė, kad paraiška dėl to paduota jau prieš dvejus metus, tačiau kol kas nepatvirtinta. J. Milerius pabrėžė, kad Vyriausybė reikalauja, jog 2013 m. Seimo išlaidos liktų tokios pačios,

kaip ir šiemet.

„Parlamento visai veiklai užtikrinti yra numatyta 84,6 mln. litų. Tai be lėšų pirmininkavimui ES. Pridėjus jas būtų 92,7 mln. litų“, – tvirtino kancleris. Šiemetinių Seimo biudžetą jis vadino vienu sunkiausių per 15 metų. Jeigu daugiau pinigų nebus skirta ir kitąmet, anot kanceliarijos vadovo, tokie pat sunkūs bus ir ateinantys metai.

Lietuvos karo laivas dalyvauja pratybose su Lenkija ir Rusija

Vilnius (BNS) – Lietuvos kariuomenės jūrų pajėgų ir paieškos ir gelbėjimo laivas „Šakiai“ nuo rugpjūčio 15 d. dalyvauja trišalėse žmonių paieškos ir gelbėjimo pratybose.

Pratybos „RU-POL-LIT 2012“ vyks iki rugpjūčio 17 d. Rusijos išskirtinės ekonominės zonos vandenyse Baltijos jūroje. Pratybas organizuoja Karaliaučiaus Jūrų gelbėjimo koordinavimo centras, jose taip

pat dalyvauja tokie pat centrai iš Lenkijos ir Lietuvos. Pratybose dalyvauja devyni laivai ir du lėktuvai.

Pagal iš anksto suplanuotą pratybų scenarijų Baltijos jūroje pradingis iš Gdanskio į Klaipėdą plaukiantis laivas. Jo paieškai Lenkijos, Rusijos ir Lietuvos atsakomybės zonosose bus pradeda paieškos ir gelbėjimo operacija.

Daugiausia pirmakursių studijuos mediciną

Vilnius (BNS) – Daugiausia Lietuvos pirmakursių šiemet surinko medicinos studijas Lietuvos sveikatos mokslų universitete. Pasibaigus priėmimui į aukštąsias mokyklas, Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajame priėmimui organizuoti paskelbė, kad į mediciną minė

toje aukštojoje mokykloje įstojo 304 jaunuoliai. Kiek mažiau – 296 – pirmakursiai studijuos ekonomiką Vilniaus universitete (VU), 287 ir 222 – teisę VU ir M. Romerio universitete, 221 – viešąjį administravimą M. Romerio universitete.

Medalininkams bus skirti automobiliai

Vilnius (BNS) – Lietuvos tautinis olimpinis komitetas (LTOK) nutarė Londono vasaros olimpinio žaidynių čempionėms plaukikei Rūtai Meilutytei ir šiuolaikinės penkiakovės atstovei Laurai Asadauskaitei, sidabro medalio savininkui kanojinin-

kui Jevgenijui Šuklinui ir bronzos medalininkams imtynininkui Aleksandrui Kazakevičiui bei boksiniui Evaldui Petrauskui skirti BMW automobiliai. Automobilių išsigijimo sąlygos ir laikas derinamas su LTOK rėmėjos įmone „Krasta Auto“.

Prieš JAV prezidento rinkimus planuojami ketveri televizijos debatai

Washington, DC (ELTA) – Prieš lapkričio 6 d. vyksiančius JAV prezidento rinkimus planuojami ketveri TV debatai. Spalį ketinama surengti tris tiesioginius dabartinio prezidento Barack Obama ir jo varžovo respublikono Mitt Romney susitikimus.

Planuojami susitikimai klausimų atsakymų forma bei trumpi debatai tam tikra tema. Ketvirtuose debatuose kausis dabartinis viceprezi-

dentas Joe Biden ir M. Romney kandidatas į viceprezidento pareigas Paul Ryan.

Debatų tarp B. Obama ir M. Romney spalio 3 d. vyks Denver (Colorado valstija), spalio 16 d. – Hempstead (New York valstija) ir spalio 22 d. – Boca Raton (Florida valstija). J. Biden ir P. Ryan dvikova planuojama spalio 11 d. Danville (Kentucky valstija).

Izraelis pasiruošęs karui po smūgio Iranui

Jeruzalė (BNS) – Izraelis yra pasiruošęs 30 dienų karui daugelyje frontų, jeigu nuspręstų smogti Iranui, be to, tokiam susidūrimui „yra pasiruošęs kaip niekada anksčiau“, pareiškė tarnybą baigiantis vidaus fronto gynybos ministras. Matan Vilnai sakė, kad Izraelis yra pasiruošęs susidūrimui su Iranu pasekmėms, kurių gali atsirasti, jeigu žydų valstybė nuspręstų smogti Irano branduoliniams objektams. Tačiau jis perspėjo, kad bet kokie kariniai veiksmai

turėtų būti gerai apsvarstyti ir įvertinti, ir perspėjo, kad Izraelis turėtų „visuomet derinti“ savo veiksmus su Jungtinėmis Valstijomis.

Pastarosiomis savaitėmis vis dažniau spėjama, kad Izraelis gali pulti Irano branduolinę programą, kuria, žydų valstybės ir didelės tarptautinės bendruomenės dalies many-mu, slepiamas siekis pasigaminti branduolinių ginklų. Teheranas tokius kaltinimus neigia.

Venesuela ruošiasi partizaniniam karui su JAV

Karakasas (BNS) – Iki 2013 metų Venesuelos valdžia ketina išmokyti savo kariškius partizaninių kovos metodų. Tai interviu šalies leidiniui „Universal“ pareiškė Venesuelos parlamento deputatė Maria Corina Machado. Pasak jos, šis planas paruoštas tam atvejui, jeigu į Venesuelą įsiveržtų JAV kariuomenė. Jame numatoma galimybė greitai sudaryti šalyje gerai paruoštus partizanų būrius, kuriuos sudarytų apie milijoną žmonių.

„Strateginis Venesuelos tikslas yra sukurti naują karinę Bolivaro respublikos doktriną“, – pareiškė M. C. Machado. Anot jos, šalis turės pasiruošti ilgai kovai su JAV „imperializmu“.

Manoma, kad dalinio reguliariosios kariuomenės performavimo į partizanų būrius idėja buvo parengta kartu su Kubos vadovybe, kuri žada padėti įgyvendinti šį planą, praneša „Interfax“.

Buvęs Sirijos ministras pirmininkas teigia, kad režimas žlunga

Amanas (BNS) – Buvęs Sirijos ministras pirmininkas Riad Hijab, kuris praėjusią savaitę dezertyravo į Jordaniją, teigia, kad Sirijos režimas žlunga „moraliai, finansiškai ir kariu požiūriu“. Per spaudos konferenciją Jordanijos sostinėje Amane R. Hijab sakė, kad Sirijos režimas kontroliuoja ne daugiau kaip 30 proc. teri-

torijos. Jis ragino užsienyje esančias opozicijos grupes susivienyti, o Sirijos armiją – stoti į žmonių pusę.

R. Hijab prezidento Bashar al-Assad režimą pavadino „Dievo priešu“. Buvęs premjeras pridūrė, kad dezertyravo ir prisijungė prie opozicijos savo noru, o ne buvo atleistas, kaip teigė Sirijos valdžia.

JAV išbando greitaeigį lėktuvą

Washington, DC (ELTA) – JAV armija pradėjo naujus lėktuvo, kurio greitis yra šeši kartus didesnis už garso greitį, bandymus. Skrydis tokiu lėktuvu iš Londono į New York tetruktų valandą. Armijos atstovo teigimu, „B-52“ tipo bombonešis su bandomuoju lėktuvu „X-51A ‘Waverider’“ pakilo iš Edwards karinių oro pajėgų bazės California valstijoje. Tai buvo jau trečiasis naujojo lėktuvo bandymas. Ankstesni bandomieji skrydžiai dėl techninių problemų buvo nutraukti anksčiau laiko.

JAV armija siekia sukurti lėktuvą, kuriu labai greitai būtų galima pasiekti bet kurį pasaulio tašką. EPA nuotr.

Japonijoje dėl ginčijamos salos suimami žmonės

Tokijas (BNS) – Japonijos policija suėmė dar devynis asmenis, kai rugpjūčio 15 d. vienoje ginčijamoje Rytų Kinijos jūros saloje išsilaipino Kiniją remiantys aktyvistai, pranešė japonų naujienų agentūra „Kyodo“.

Pranešime daugiau detalių apie naujus suėmimus nepateikiama. Anksčiau tame Japonijos kontroliuojamame salyne, kurį kinai vadina Diaojū, o japonai – Senkaku, policija suėmė penkis vyrus.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Žengti konkretūs žingsniai, sprendžiant aktualią problemą, kaip išplėsti Lietuvos maisto gamintojų produkcijos eksporto į JAV galimybių ribas. Žemės ūkio ministerija derina rugsėjo pradžioje į Lietuvą atvažiuosiančių JAV maisto ir veterinarijos tarnybos inspektorių viešnagės detales. Inspektoriai tikrins Lietuvos mėsos perdirbimo įmones, ar jos atitinka būtinas sąlygas dėl leidimo vežti mėsos gaminius į JAV. Jau 20 metų lietuviai siekia eksportuoti produkciją į JAV. Ši šalis išlieka pagrindinė ES žemės ūkio produktų eksporto partnerė. Europietiškos prekės apima 8 proc. visų JAV pardavimų, pagal apimtį ES užima penktą vietą JAV prekybos rinkoje. Pusę ES šalių eksporto į JAV sudaro alkoholiniai gėrimai, kiti aukštesnės kokybės produktai. Nors šiandien lietuviai produktus eksportuoja į daugiau kaip 30 valstybių, 27 proc. jų išgabenama į Rytus.

Lietuva pagal turimas aukso atsargas rugpjūčio mėnesį yra 78-a pasaulyje, rodo naujausi Pasaulinės aukso tarybos duomenys. Lietuvos turimas aukso kiekis nesikeičia – jis toliau siekia 5,8 tonos ir rugpjūčio mėnesį sudarė 4,4 proc. visų šalies oficialiųjų atsargų. Naujausiais duomenimis, Latvija pagal turimas aukso atsargas (7,7 tonos) užima 69 vietą, Estija į Pasaulinės aukso tarybos skelbiamą 100 pasaulio valstybių ir tarptautinių organizacijų sąrašą nepateko. Pirmoje vietoje yra JAV, kurios aukso atsargos siekia 8,100 tonų.

Lietuvos prekybos įmonių sąjunga „Aibė“ ir Latvijos prekybininkų kooperacija „Aibe“ nutarė susijungti į vieną Baltijos šalių prekybininkų tinklą. Prekybininkai nurodo, kad tikisi, jog jungimasis padės pirkti prekes mažesnėmis kainomis. Lietuvos „Aibė“ ir Latvijos „Aibe“ į bendro Baltijos šalių prekybininkų tinklo vystymą pirmuoju etapu investuos

iki 1 mln. eurų. Pirmiausia šios investicijos bus skirtos parduotuvių suvienodinimui, centralizuoto tiekimo įvedimui ir prekės ženklo stiprinimui. Prekybininkų bendras parduotuvių skaičius viršija 900, planuojama metinė apyvarta šiemet sudarys 1,2 mlrd. Lt.

Estijos ir Lietuvos ekonomikos ministrai Taline aptarė energetikos projekto Visagine, kurio įgyvendinimas jau kelerius metus atidėliojamas dėl partnerių abejonių jo komercinė sėkme, detalių. Lietuva vis nepraranda vilties, jog naujos atominės elektrinės statybos jau greitai prasidės, o Latvija ir Estija norėtų sulaukti projekto finansinio atsipirkimo užtikrinimo.

Vilniuje nuo rugpjūčio 15 d. prekiaujama naujų rūšių bilietais, senosios elektroninio bilieto kortelės bus nemokamai keičiamos Vilniečio kortelėmis. Sostinės viešajame transporte jau įdiegta elektroninio bilieto sistema, suteiksianti daugiau galimybių vilniečiams ir miesto svečiams. Naujoji Vilniečio kortelė suteiks privalumų vilniečiams – pažymėjus bilietą bus galima persėsti iš vienos transporto priemonės į kitą, pačią kortelę bus galima papildyti tiek norima pinigų suma, tiek norimais bilietais. Visi naujieji bilietai bus skirti važiuoti tiek autobusais, tiek troleibusais. Bilietai platinami spaudos kioskuose.

ELTA nuotr.

PASAULIS

„Munich Re“, didžiausia antrinių draudimo paslaugų pasaulinėje rinkoje bendrovė, išigijo tris vėjo jėgaines Didžiojoje Britanijoje. „Munich Re“ planuoja investuoti į atsinaujinančius energijos šaltinius iki 3 mlrd. dol. Nuo 2011 m. draudikė jau investavo į šią sritį 600 mln. eurų; tikimasi, kad investicijos į britų vėjo jėgaines sieks dar apie 300 mln. eurų. 2011 m. bendrovės „Munich Re“ pajamos, gautos iš draudimo įmokų, siekė apie 50 mlrd. dol.

Pirmą kartą istorijoje Vietnamas tapo didžiausiu pasaulyje kavos eksportuotoju. Pirmą šių metų pusmetį šalis pagal kavos eksporto apimtį 13 proc. aplenkė ilgametę pasauliniame kavos versle pirmaujančią šalį – Braziliją. Daugiausia šalis eksportuoja robustos kavos rūšies pupeles. Jau kelerius pastaruosius metus auga ir

brangesnės kavos rūšies – arabikos – eksportas. 2009 m. Vietnamas į pasaulio rinką eksportavo 24,000 tonų arabikos pupelių, praėjusiais metais šis rodiklis išaugo iki 50,000 tonų. Ypač populiari Vietnamo arabikos kava JAV, Vokietijoje, Japonijoje ir Belgijoje.

Trys buvusios JAV banko „JP-Morgan Chase“ darbuotojos pripažino savo kaltę dėl mokestinių sukčiavimų. Bendri nuostoliai, patirti dėl sukčių veiksmų, siekia 4,8 mln. JAV dol. Savo kaltę pripažino Katherine Torres, Rosalind Smith ir Judith Fulgencio, anksčiau dirbusios New York „JPMorgan“ padaliniuose. 2006–2007 m. jos panaudodavo asmeninius banko klientų iš Puerto Riko duomenis, kad neteisėtai gautų mokestines išmokas. Kaltinamosioms gresia 5 metai laisvės atėmimo.

JAV įmonėms pristatyti Lietuvoje vykdomi projektai

S. Šatūnas (stovi viduryje) Lietuvos ekonomikos aktualijas ir energetinius projektus pristatė The Greater Scranton Chamber of Commerce vadovams ir nariams.

LR ambasados JAV nuotr.

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Š. m. rugpjūčio 6–7 d. Lietuvos Respublikos ambasadoriaus pavaduotojas Simonas Šatūnas lankėsi JAV Pennsylvania ir New Jersey valstijose, kur susitiko su vietos Prekybos rūmų vadovais bei JAV bendrovėmis.

Apsilankymo JAV Pennsylvania valstijos Scranton mieste metu Scranton miesto prekybos rūmų viceprezidentui Andrew Skrip ir kitiems rūmų nariams LR diplomatas pristatė Lietuvoje vykdomus energetinius projektus, kuriamas naujas 5 laisvasias ekonomines zonas, vietos verslo atstovus pakvietė apsilankyti Lietuvoje rengiamuose specializuotose ekonominiuose renginiuose tokiuose kaip „Life Sciences Baltic 2012“ ir pirmą kartą Čikagoje JAV organizuojamame Pasaulio lietuvių ekonomikos forume (www. wlef. lt).

S. Šatūnas taip pat apsilankė didžiausiame JAV skalūninių dujų telkinyje dirbančioje JAV energetinėje

bendrovėje „Cabot Oil and Gas“. „Kiekvieną kartą lankantis JAV skalūninių dujų išgavimo vietoje mums itin svarbu išgirsti ir patiems pamatyti, kokių naujų aplinkosaugos iniciatyvų imasi JAV verslas, koki svarbų ekonominį poveikį skalūninių dujų išgavimas daro vietos bendruomenėms ir ekonominiams-socialiniams vystymuisi“, – aplankydamas vieną iš daugelio „Cabot Oil and Gas“ atliekamų gręžinių, sakė S. Šatūnas. LR diplomatas JAV energetikos bendrovei taip pat pristatė neseniai Lietuvoje paskelbtą tarptautinį skalūninių dujų išgavimo konkursą, kurio laimėtojus tikimasi paskelbti 2013 metais.

Nauji ekonominiai projektai ir veiklos aptartos susitikimuose ir su JAV turizmo agentūra „ClubABC“ bei JAV lietuvių įkurta ir jau Lietuvoje sėkmingai veikiančia logistikos ir inžinerinių paslaugų bendrove „VPA Logistics“ ir jos vadovu Jeff Perrazo.

Lietuvos ambasadorius su Izraelio ministru aptarė ekonominius santykius

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Rugpjūčio 8 d. LR ambasadorius Izraelyje Darius Degutis susitiko su Izraelio pramonės, prekybos ir darbo ministru Shalom Simhon. Susitikime taip pat dalyvavo Lietuvos garbės konsulas Izraelyje Amnon Dotan ir komercijos atašė Kristina Biraitė.

Iš k.: Lietuvos garbės konsulas Izraelyje A. Dotan, LR ambasadorius Izraelyje D. Degutis, Izraelio pramonės, prekybos ir darbo ministras Sh. Simhon.

LR ambasados Tel Avive nuotr.

Susitikimo metu šalys pasidžiaugė, kad dvišaliai ekonominiai santykiai vystosi sparčiai, ir aptarė tolimesnės ekonominių santykių

plėtros galimybes. Pažymėta, kad vien tik š. m. rugsėjo mėn. Lietuvoje lankysis trys Izraelio delegacijos: rugsėjo 20–21 d. atsakomojo vizito į Lietuvą vyks Izraelio žemės ūkio ir kaimiškų vietovių vystymo ministrė Orit Noked, rugsėjo 12–14 d. vyksiančiame gyvybės mokslų forumą „Life Science Baltics2012“ dalyvaus 100 Izraelio verslininkų ir mokslininkų delegacija, rugsėjo mėn. Lietuvoje taip pat lankysis 9 Izraelio žurnalistų, rašančių turizmo temomis, delegacija. D. Degutis perdavė Izraelio ministrui LR ūkio ministro R. Žyliaus kvietimą atvykti į „Life Science Baltics2012“ forumą.

Forumas „Life Sciences Baltics 2012“ – pirmas ir didžiausias tokio pobūdžio renginys Lietuvoje ir visame Baltijos regione. Jį organizuoja VšĮ „Versli Lietuva“, renginio strateginė partnerė – LR ūkio ministerija. Išsamiau susipažinti su „Life Sciences Baltics 2012“ programa ir registruotis dalyvauti forumo renginiuose galima interneto svetainėje www. lsb2012.lt. Registracija vyks iki rugsėjo 7 d. Daugiau informacijos: Laura Čekuolyte-Bitarė, mob. tel. +370-650-75-652, el. paštas: media@lsb2012.com

„Galva be atminties – kaip tvirtovė be įgulos“

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Gal didysis Prancūzijos vadas Napoleonas neklydo taip teigdamas? Juk visi skundžiasi savo atmintimi, bet niekas nesi-skundžia savo protu. Ko gero, aš taip pat! Tačiau turiu prisipažinti – nutaręs pirmąsyk mūsų išeivijos kultūros istorijoje išsamiai aprašyti Čikagos lietuviškų radijo laidų praeitį, susidūriau su nemažai klausukų bei rimtesnių mįslių. Vis tik užmiršome, kas tai eteris ir laikraštis.

Kadaise spaudos darbuotojas, imigracijos tyrinėtojas Aleksas Ambrose yra fragmentiškai užregistravęs Čikagoje veikusias lietuviškas radijo laidas savo parengtoje knygo-

nės ir Vlodo Stankevičiaus „Trijų bangų radijas“, Tado Duncios „Savas radijas“, po rusiško savaitraščio „7 Dnei“ sparnu prisiglaudęs „Čikagos aidas“.

Tačiau mane šikart domina, kokios lietuviškos laidos buvo perduodamos iš „Oak Park Arms“ per WPNA, WOPA bei jų pirmtakę WGES (deja, nepavyko rasti duomenų, kur buvo šios stoties studijos). O jų, kaip pamatysite, – stebėtinai daug!

Katalikai ir komunistai – viename „katile“

Vienas pirmųjų lietuviškų radijo laidų pranešėjų Čikagoje buvo 1907 m. Homestead, PA gimęs Povilas Šal-

šimos nuotykius. Jo laida skambėdavo penkis kartus per savaitę nuo 8 val. v. iki 8:30 val. v. „The Šaltimieras Lithuanian Show“ užgėso apie 1960 metus.

1939 m. rudenį savo laidas iš WEDC į WGES perkėlė „Draugo“ dienraštis. Spalio 28 d. numerio pirmame puslapyje buvo skelbiama: „Pradedant su pirmu lapkričio ant-radieniu iš WGES radijo stoties (1360 kiloc.) [nuo] 7:30 iki 8:00 valandos vakare ‘Draugas’ leis oro bangomis radijo programas kas antradienį. Programos susidės iš gražios muzikos, svarbių pranešimų ir žinių. Prašome visų pasiklausyti šių dailių programų.“ Deja, nepavyko sužinoti, kaip ilgai tęsėsi šis antrasis dienraš-

būdavo kasdien (pirmadieniais-penktadieniais nuo 8:45 iki 9:30 val. r., šeštadieniais bei sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. r.), pirmadieniais – net du kartus per dieną (iš ryto ir tarp 7 ir 8 val. v.). Šešias dienas per savaitę Sophie Barcus transliuodavo laidas per WGES 1390 AM, o sekmadieniais ir pirmadienių vakarais – per WOPA 1490 AM. 1961 m. ji įsteigė ir laidą anglų kalba „Round the World in Music“.

„Eterio karalienė“ pasižymėjo karitatyvine veikla, ji dosniai remdavo tiek lietuviškus, tiek amerikietiškus labdaros projektus. Štai 1942 m. Sophie Barcus dėka buvo įsteigtas Lietuvių šeiminingųjų „Raudonojo kryžiaus“ vienetas. Ši per 300 moterų

Prie WOPA mikrofono – žurnalistas Algirdas Gustaitis veda pokalbį su knygnešiu Aleksandru Žalpiu. Dešinėje – „Bangos“ radijo laidos vedėjas Edvardas Slivinskas, 1954 m.

je „Chicagos lietuvių istorija 1869–1959“, kurią 1967 m. išleido „Amerikos lietuvių istorijos draugija“. Pirmąsias laidas Čikagai dar prieš Antrąją pasaulinį karą transliavo „Naujienu“ dienraštis, po to – verslininkas Juozapas Budrikas ir satyros laikraštukas „Margutis“. 1941–1948 m. eterįje skambėjo „pažangiečių“ (t. y. prokomunistiškai nusiteikusių) „Kultūros ir Meno Klubu“ narių Leono Pruseikos, Vinco Andriulio, Alicijos Jonikienės vedama laida. 1954 m., tiesa, neilgai, sekmadieniais buvo perduodama ir laikraščio „Vilnis“ bendramintės Onos Kubilienės laida. Vėliau ilgiau ar trumpiau egzistavo kitos jau dypukų bei trečiabangių įkurtos radijo programos: Anatolijaus Šluto „Amerikos lietuvių radijas“, Žanos Lietus, Angelės Kavakie-

timieras (gana išsamia jo biografiją galima rasti „Amerikos lietuvių vardyne“, 1953 m. išleistame Los Angeles). Jis baigė radijo žurnalistiką Čikagos Northwestern bei DePaul universitetuose bei WBKB, WBNQ ir WGN televizijos kursus. Diktoriaus karjerą lietuviškame eterįje pradėjo 1931 m. WSBC, o 1936–1939 m. vadovavo dienraščio „Draugo“ laidoms WEDC stotyje. 1939–1942 m. Šaltimieras redagavo „All Talent Lithuanian Radio Hour“, transliuojamą iš WHIP, o nuo 1942 m. iš WGES vedė „The Šaltimieras Lithuanian Show“. Ši Amerikos lietuvių labai mėgo senieji emigrantai – didele dalimi dėl jo laidose gyvai atliekamos muzikos. Šaltimieras negrodavo gramofono plokštelių, vietoj to perduodavo paties sukurtus radijo vaidinimėlius apie Bartkų

Sophie Barcus (k.) WGES radijo studijoje kalbina viešnią (neatpažinta).

čio bandymas transliuoti radijo laidas.

1940 m. į WGES stotį nesėkmingai bandė įsiskverbti komunistų-jančios grupės, tačiau jų laidos neišbūdavo eterįje ilgiau trijų, šešių mėnesių. Tai „Peoples Furniture Company“ (antradieniais nuo 7 val. v.), Antano Žiliaus redaguota „Progressive Furniture Company“ (sekmadieniais 11:30 val. ryto), o taip pat „Vilnies radijo programa“ (šeštadieniais nuo 9:15 val. ryto).

1952 m. Edvardas Slivinskas WOPA stotyje įsteigė radijo laidą „Banga“. Po dvejų gyvavimo metų jos eterio laikas buvo perleistas „Draugui“. Penkis kartus per savaitę transliuotoms „Draugo“ laidoms vadovavo kunigas Juozas Prunskis. 1954 m. dienraščio puslapiui skelbė: „Gyvenantys toliau, pvz., apie Sand Dunes, gali šią programą dar geriau girdėti antrąja banga – 102, per FM sistemą“. Laida gyvavo apie metus.

„Oak Park Arms“ – eterio karalienės namai

Daugiausia lietuviškų laidų Čikagoje buvo perduodama iš WGES/WOPA stoties, o pati populiariausia radijo asmenybė buvo turbūt Sophie Barcus. 1898 m. Užventyje gimusi Sofija Laurinavičiūtė ir jos vyras Augustas Barcus radijo veiklą pradėjo 1932 m. Iš pradžių jų laidos buvo girdimos syki per savaitę per WGES. 1935 m. greitai užkariavę Čikagos lietuvių dėmesį, Barcai prabildavo jau penkis kartus per savaitę. 1952 m. atsidarius WOPA, Sophie Barcus nutarė dar labiau plėstis ir eterįje

jungianti organizacija nupirko greitosios pagalbos automobilį ir įteikė jį Amerikos „Raudonajam kryžiui“. Už savo veiklą lietuvių sulaukė padėkos raštų net iš JAV prezidentų. Sophie Barcus mirė 1961 m. spalio 9 d., palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse. Po jos mirties radijo laidas vedė Barcus dukra Aldona su vyru Feliksu Daukumi.

Prisimenu, kaip, pradėjęs lankyti pradžios mokyklą, su savo močiute Elena Lapiene klausydavau šių radijo laidų – ne rytais, žinoma, bet savaitgaliais ir pirmadienių vakarais. Vakarinė laida, transliuojama per WOPA, vadinosi „Vakaruškos“. Tuo pačiu metu, berods, per WNIB, buvo perduodama kita lietuviška laida „Margutis“. Mudu su močiute pirmadieniais būdavome ištikimi Daukų laidai, o kitomis dienomis – žurnalisto Henriko Žemelio redaguojamam „Margučiu“. „Vakaruškose“ mane, vaiką, labiausiai užburdavo aktoriaus Stasio Pilkos monologai. Prisimenu, tarsi tai būtų vakar – 7:30 val. v. nuskambėdavo „station ID“, po to Feliksas tardavo: „Thank you, Chet. O dabar prie mikrofono kviečiame mūsų bendradarbi ir būsimų istorijų kaltininką Stasį Pilką.“

Jeigu kokį pirmadienį nereikėdavo eiti į mokyklą, įsitaisę virtuvėje su močiute 10 val. ryto atsikusdavome „Sophie Barcus Radio Show“. Koks keistas apimdavo jausmas – po įžanginio šaukinio būdavo tylu ir tik po kelių minučių pasigirdavo muzika. Groja plokštelės, nei Felikso, nei Aldonos negirdėti. Taip 10, 15 minučių – jokio gyvo balso! Močiutė tik šypsodavosi ir **Nukelta į 13 psl.**

Aldona ir Feliksas Daukai – Sophie Barcus radijo programos vedėjai. Nuotraukos iš Daukų šeimos albumo (gautos tarpininkaujant „Lithuanian Archives Project“) ir Ramunės bei Raimundo Lapų asmeninio archyvo.

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 53

Tačiau kai baigėsi mano kadencija, netrukus jis turėjo pasitraukti iš VSD vadovo posto, nespėjęs padirbėti nė pusės numatyto termino.
(...)

2007 metų liepos 12 diena, Vilnius. Baigėsi mano antrosios kadencijos tretieji metai. Tai šios dienos žiniasklaidos aktualija. Prisipažinsiu, malonu, kad dauguma vertinimų – teigiami.

Pakviečiau žurnalistus į spaudos konferenciją, išdėsciau savo požiūrį į prabėgusius metus. Pabrėžiau, kad ir likusį laiką netarnausiu niekam kitam, tik mane išrinkusiems Lietuvos žmonėms. Kad ir kaip būčiau kritikuojamas, vertinamas, pripažinsiu tik tokią tarnystę ir jai būsiu ištikimas. Sprendimus priimsiu, kaip liepia sąžinė ir protas, vadovaudamasis tik viešuoju interesu.

Žurnalistų klausimai buvo labai korektiški, o aš atsakinėjau atvirai ir, manau, visi juto, kad nuoširdžiai. Susitikimą baigėme pakeldami vyno taurę.

2007 metų liepos 13 diena, Vilnius. Šiandien vertindami mano trečiuosius kadencijos metus prabilo jau visokie „specialistai“. Nenustebau išgirdęs kaltinimų, kad nerodau iniciatyvos vidaus politikos klausimais, geriau tvarkausi užsienio politikos srityje, bet ir čia esą kalnų nuverčiau. Ironiška, kad kartu paskelbta visuomenės nuomonės apklausa rodo ką kita – 72 proc. gyventojų vertina prezidento veiklą palankiai. Tačiau ko norėti – vieni komentatoriai gal net didesnes nei prezidento algas gauna iš „MG Baltic“, antri – iš „Achemos“, tretį priklauso nuo laikraščių leidėjų valios, ketvirtį – nuo politikų malonės...

Kitokių vertinimų nei namie sulaukiau iš užsienio. Atėjo asmeninis Lenkijos prezidento laiškas, kuriame rašoma: „Nuoširdžiai dėkoju Jums už milžinišką asmeninį indėlį siekiant susitarimo Europos Sąjungos aukščiausio lygio susitikime Briuselyje.“ Tą patį šiandien sakė Vilniuje lankęsis Vokietijos užsienio reikalų ministras Frankas Walteris Steinmeieris viešai savo šalies vardu padėkojęs už Lietuvos vaidmenį Europos Vadovų Tarybos konferencijoje. Beje, jis paprašė manęs pasikalbėti su Prancūzijos prezidentu Nico-

las Sarkozy apie Ukrainos bendradarbiavimo su ES stiprinimo perspektyvas.

Šiandien pirmojo vizito į Lietuvą atvyko ir naujasis Latvijos prezidentas Valdis Zatleras. Per darbo pietus iškart bičiuliškai aptarėme mūsų šalių bendradarbiavimą. Bendravome tarsi seni pažįstami. Tačiau mūsų komentatoriams visai nė motais, ką darome užsienio politikos srityje. Deja, tai pademonstravo ir „Lietuvos rytas“. Redakcijos straipsnyje trečiųjų metinių proga, be kita ko, esu kritikuojamas, kad pasirašiau Seimo priimtą Alkoholio kontrolės įstatymą, esu vadinamas Bažnyčios pastumdėliu. O visas šis pyktis tik todėl, kad, uždraudus alkoholio reklamą per sporto varžybas, „Lietuvos ryto“ krepšinio komanda gali netekti alausedamintojų paramos. Todėl ir esu kažkoks niekšelis! Vadinas, man reikėjo numoti ranka į daugybę piliečių laiškų, telefono skambučių, viešų kreipimųsi, kad reikia apriboti alkoholio reklamą, ir klausyti tik „Lietuvos ryto“ vadų.

Pripažįstu ir aš, kad įstatymas netobulas. Bet jis išgalios tik nuo kitų metų sausio 1-osios. Dar yra laiko pataisyti.

2007 metų rugpjūčio 17 diena, Vilnius. Alaus reklamos draudimas per televiziją vis dar kelia audrą Lietuvoje. Rudenį Seimas svarstys visiškai neseniai priimto įstatymo pataisas, nes vien uždraudus reklamuoti alų jokio efekto nesulaukta, o aludariai skundžiasi, kad jiems daroma didelė žala. Jau pasirašydamas įstatymą žinojau, kad jame nemažai trūkumų, bet ir vetuoti, kai piktnaudžiavimas alkoholiu tapo didžiule mūsų visuomenės bėda, negalėjau. Kalbėjau su „Švyturio“ alaus daryklos vadovybe, ieškosime būdų, kaip tobulinti įstatymą.

Susitikau su Konstitucinio Teismo pirmininku Egidijumi Kūriu, svarstėme dvigubos pilietybės klausimą. Aš pasisakiau, kad nebūtų draudžiama svetur gyvenantiems lietuviams būti ir Lietuvos, ir kitos šalies piliečiais, bet konstituciniu požiūriu padėtis komplikauta. Pasiūliau E. Kūriui susitikti su Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininke Regina Narušiene ir ieškoti geriausio sprendimo. Jis sutiko.

Bus daugiau.

Pirmasis ką tik išrinkto Latvijos prezidento Valdžio Zatlerio (k.) vizitas į Lietuvą.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

„Galva be atminties..“

Atkelta iš 12 psl. ištardavo: „blaue Montag...“ (vok. „mėlynas pirmadienis“). Tik vėliau supratau, kodėl radijo diktoriaus tie pirmadieniai dažnai būdavo „mėlyni“... Barcus-Daukus „dinastija“ iš eterio pranyko 1987 m. birželio 27 d., maždaug tuo laiku, kai Oak Park atsirado naujas 1490 AM signalo savininkas ir stoties raidės pasikeitė – iš WOPA į WPNA.

Kai paaugęs įsidarbinau savanoriu Juozo Žilevičiaus muzikologijos archyve, susipažinau su savo vaikystės „herojumi“ – pamiltu legendiniu Lietuvos Valstybės teatro aktoriumi Stasiu Pilka. O praėjus dar gal dvylikai metų – ir su pačiu Chet, kuriam kas pirmadienį dėkodavo Feliksas Daukus. Tas „Thank you, Chet“ buvo Chet Gulinski, Amerikoje gimęs lenkas, aktyvus polkos muzikos propaguotojas, tuometinis WOPA tarnautojas.

Nuo tos akimirkos, kai 1988 m. su Chet susitikau akis į akį, radijas man tapo ne laisvalaikio pramoga, o profesiniu pašaukimu, pilnalaikiu darbu ir rimtu įsipareigojimu. Likimas lėmė „Oak Park Arms“ tapti mano antraisiais namais beveik penkeriems metams. Įdomu, jog „Oak Park Arms“ „nepaleido“ ir Aldonos Daukienės – pardavusi savo namus Marquette Park, ji apsigyveno tame pačiame pastate. Apie tai išgirdęs Gulinski ne kartą entuziastingai kvietė Aldoną „pakilti į dausas“, t. y. užsukti į šeštame aukšte įsikūrusią WPNA radijo studiją, tačiau ji kažkodėl nenorėjo. Sophie Barcus dukra Aldona beveik iki pat savo mirties 2007 m. gyveno „Oak Park Arms“.

Bangos sklinda ir užkrečia

Amerikoje gimusi Kazė Brazdžionytė kartu su savo tėvu Baliu „Lietuvos aidų“ radijo laidas pradėjo transliuoti 1976 m. birželio 4 d. iš WJOB ir WOPA stočių. Dukrai gana greitai pasitraukus, prie mikrofono liko vienas Balys Brazdžionis – geranoriškas, patriotiškai nusiteikęs, bet mėgstantis pasireklamuoti ir stokojantis profesinių igūdžių. Anksčiau Brazdžionis skaitydavo pasaulio lietuvių žinias Sophie Barcus vedamose laidose ir buvo asmeninis jos vairuotojas. Pasisėmęs patirties, matyt, nutarė laidas vesti savarankiškai. Atsimenu jo „Lietuvos aidus“: dažnai

prabildavo nepasiruošęs, kai kurie jo impromptu skambėdavo tragikomiškai. Kartą skaitė mirties pranešimą ir – nebūtų Balys – turėjo pridėti savo komentarą: „Na, matote, brangučiai, vieni jauni ateina, kiti tokie seniai, kaip aš, išeina (...) nieko nepadarysi (...) o dabar su velioniu sugiedokime ‘Ave Maria’“. Jei neklystu, Brazdžionių „giesmė“ buvo sugiedota 1995 m., kai „Lietuvos aidai“ nustojo egzistuoti.

Balys Brazdžionis „tarėsi“ su Aldona Daukiene laidos metu.

Ne veltui sakoma: „nėra namų be dūmų“. Visi išeivijos žiniasklaidos šaltiniai varžėsi tarpusavyje. Čikagos lietuviškas eteris nebuvo išimtis. Po beveik 15 mėnesių veiklos 1981 m. nutraukiau savo „Muzikinį kaleidoskopą“, kurį transliuodavau pirmadieniais-penktadieniais per WCEV nuo 8 iki 9 val. v. Brazdžionio „Aidai“ skambėjo tomis pačiomis dienomis nuo 8:30–9:30 val. vakaro. Jie išpirkto mano laiką WCEV ir, kol nesibaigė jo sutartis su WOPA, transliavo laidas iš dviejų stočių beveik vienu ir tuo pačiu metu. Autorines laidas Brazdžionis paliko senoje vietoje, o naujoje stotyje leido plokštelių muziką, kurią kas penkias minutes permušdavo Brazdžionytės įrašytas intarpas: „Jūs girdite ‘Muzikinį kaleidoskopą’ per WCEV 1450“. Ir taip trejetą mėnesių, kol į šią stotį neperkėlė savo „Aidų“. Lenkai savininkai nenorėjo prarasti lietuviškos rinkos, todėl visais būdais bandė „Kaleidoskopą“ išsaugoti – net ir be laidos autoriaus. Gerai bent, kad WCEV vadovybė nedrįso naudoti mano šaukinio – Giedriaus Kuprevičiaus įgrotą „Iš rytų šalelės“ Kauno miesto karilijonu.

Baden Badenas Vokietijoje – elegancijos ir prabangaus gyvenimo simbolis

Legendinis Kurhauzas, kur nuo XIX a. vidurio veikia lošimo namai.

Miesto teatras.

Caracalla maudyklės.

Friedrich maudyklės.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Vokietijos ir Prancūzijos pasienyje esantis Baden Badeno miestas dažnai pavadinamas Europos vasaros sostine, Gražiosios epochos (Belle Époque) liudininku ir turtingųjų susitikimo vieta. Šis žavus miestas šiandien vėl garsėja visame pasaulyje kaip kurortas ir kultūros miestas, kuriame teikiamos aukščiausio lygio medicinos paslaugos, kuris išsiskiria nepakartojama elegancija, jame organizuojamos nuostabios šventės. Nesvarbu, gydymas ar kultūra, sveikatingumo paslaugos, prabangi miesto aplinka – Baden Badene viskas tikrai yra aukščiausio lygio.

Pietvakarių Vokietijoje, Juodojo miško (Schwarzwald) papėdėje, įsikūręs Baden Badenas su savo karštosiomis versmėmis, išskirtiniais viešbučiais ir puikiais parkais bei sodais jau kelis šimtmečius traukia turistus iš viso pasaulio. Žinoma, labiausiai visus domina sveikatingumo procedūros ir mineraliniai terminiai vandenys, kuriuos atrado dar romėnai.

Įsitikinę dvylikos čia trykštančių terminių šaltinių gydomąja galia jie pastatė pirtis, kurių vietoje veikiančias maudynes ir šiandien galima aplankyti. Svečiai iš viso pasaulio karšto šaltinio vandeniui, trykštančiu iš 2000 metrų gylio, pasimėgauti gali šiuolaikiškose Caracalla pirtyse ir istorinėse romėnų bei airių Friedrich maudyklėse (Friedrichsbad). Vanduo, kurio temperatūra siekia 68° C, naudojamas įvairiais terapiniais tikslais. Teigiama, kad Baden Badeno šaltiniai itin naudingi širdies, kraujotakos sutrikimais, reumatu arba sąnarių skausmais, medžiagų apykaitos sutrikimais arba kvėpavimo takų problemomis besiskundžiantiems žmonėms.

Ir Caracalla, ir Friedrichsbad yra visai šalia vieni kitų, o tarp jų dar galima apžiūrėti senųjų romėnų pirčių išlikusius griuvėsius iš I-II amžiaus po Kristaus. Apima nepaprastas jausmas, kai po kojomis matai išradinai sukonstruotas senąsias pirtis su įmantria šildymo sistema, kurioms – pora tūkstančių metų. Romėnų pirčių griuvėsiai išradinai apšviesti, čia daug išlikusių elementų, kurie leidžia gerai įsivaizduoti, kokią svarbą pirtys vaidino jau prieš tūkstančius metų.

Baden Badeno pirtys ir baseinai nėra brangūs, trijų valandų apsilankymas Caracalla pirtyse kainuoja apie 25 dolerius. Per tą laiką galima maudytis lauke ir viduje esančiuose mineralinio vandens baseinuose, kaitintis įvairiose pirtyse, kvėpuoti druskų kambaryje, išbandyti įvairius masažus.

Šiek tiek brangesnis yra toks pat pasibuvimas Friedrichsbad – gydymųjų vandens procedūrų komplekse, kuris pastatytas 1877 metais ir visoje Europoje garsėja gydomosiomis procedūromis. Čia niekas niekur neskuba, daug laiko skiriama kūno šveitimui, taip pat poilsiui pritemdytuose kambariuose. Visose pirtyse lankomasi be drabužių, ir apie tai išpėjamas kiekvienas lankytojas.

Baden Badenas garsėja tarptautinio lygio viešbučiais, trijų kilometrų ilgio nuostabia parko ir sodo zona „Lichtentaler Allee“, kurioje yra išpūdingas Rožių sodas su fontanais ir juose plaukiojančiomis auksinėmis žuvelėmis, įvairiaspalviais rožy-

nais, gyvatvorėmis. Mieste yra pastatyti ir antri pagal dydį Europoje operos ir koncertų rūmai.

Baden Badeno miestas yra gražus ir jaukus, jis nedidelis, todėl nesudėtinga jį apeiti ir apžiūrėti pėsčiomis. Čia gausu ir prabangių parduotuvių, ir mažų jaukių krautuvėlių bei geriausių restoranų. Baden Badene veikia vienas gražiausių ir garsiausių pasaulyje lošimų namų, įsikūrusių senoviniame Kurhauzo pastate su paausotomis lubomis ir erdvia lauko terasa. Kazino šioje vietoje veikia nuo XIX a. vidurio ir apie turtingą jo istoriją liudija Aukso knyga su pasaulinio garso asmenybių parašais. Iki pietų šį kazino galima aplankyti kaip muziejų. Būtent kazino atsiradimas ir leido suklestėti Baden Badeno miesteliui.

Baden Badenas taip pat gali pasiūlyti pramogų tiems, kas trokšta tik linksmybių. Nuo 1858 m. garsiajame Ifecheim hipodrome organizuojamos žirgų lenktynės, kurios tampa smagiausiu metų renginiu. Baden Badene taip pat dažnai vyksta įvairūs koncertai su turtinga muzikine programa. Liepos pabaigoje-rugpjūčio pradžioje miestelis pasineria į tradicinį Baden Badeno muzikos festivalį, kuriame galite išvysti žymiausių atlikėjų iš viso pasaulio. Jo koncertai vyksta Festivalių rūmuose, talpinančiuose net kelis tūkstančius žiūrovų. Garsus renginys, į kurį atvyksta žymiausi atlikėjai, skirtas pasiturinčiam klausytojui – bilietai vidutiniškai kainuoja apie 90 dolerių.

Išpūdingas Baden Badeno teatro pastatas, menantis daugybę garsių kūrėjų, mieste taip pat įsikūrę Brahms namai (Brahmshaus) – buvusi Johannes Brahms rezidencija, kurioje įrengta paroda, pasakojanti apie šio žymaus vokiečių kompozitoriaus gyvenimą. Kiek toliau nuo Baden Badeno centro esančiame moterų Lichtental vienuolyne verta pamatyti XV a. bažnyčią ir vienuolyno muziejų.

Baden-Badenas turi apie 50,000 gyventojų, bet jame ištisus metus gausu pasiturinčių, vyresnio amžiaus poilsiautojų. Daugiausia tai – vokiečiai, bet nemažai ir rusų. Turtingi rusai perka čia nekilnojamąjį turtą, gatvėse važinėja jų prabangūs automobiliai, nors rusai čia ir dirba, pavyzdžiui, maršrutinių autobusų vairuotojais.

Kurortas prisitaikęs prie kitataučių – daugelio parduotuvių, nekilnojamojo turto agentūrų, vaistinių vitrinose yra informacija, kad jose kalbama rusų ir anglų kalbomis. Viešbučiuose specialiai rusams aptarnauti įdarbinti jų tėvynainiai, restoranų valgiaraštis yra ir rusų kalba. Rusai Baden Badena atrado jau XIX amžiuje – čia nemažai metų gyveno ir garsius savo kūrinius parašė Ivan Turgenev, Nikolaj Gogol ir kiti rašytojai. Šiandien kurorto gyventojai dažnai stebisi šių poilsiautojų išūlumu, gatvėse jie garsiai šūkauja, šaukia ant savo vaikų, restoranuose parodomai švaistosi stambiomis eurų kupiūromis.

Baden Badenas lietuviams itin prieinamu tapo nuo šių metų pavasario, kai į šį miestą iš Vilniaus pradėjo skraidyti Airijos pigių skrydžių bendrovės „Ryanair“ lėktuvai. Šiek tiek daugiau nei dvi valandas trunkanti kelionė neprailgsta, o bilietą į abi puses galima įsigyti ir už 45 dolerius. Tiesa, vargu ar pavyktų rasti viešbutį, kur naktis būtų pigesnė nei 100 dolerių...

Sunki baudmė

GENĖ MIGLINIENĖ

Kadise skaičiau, kaip vienas žmogus kentėjo smetoniškame kalėjime. Prisiminiau, kad ir mano tėvui teko kentėti smetoniškame kalėjime. Nors tai buvo prieš daug metų, tą įvykį gerai prisimenu. Pro mūsų kaimą vingiavo vieškelis Utena-Užpaliai (ir dabar jis tebėra). Vieškelis, kaip ir visi tų laikų vieškeliai, buvo smėliu ir žvyru išpildas. Nežinau, ar visur Lietuvoj taip buvo ir ar visur tuos vieškelius taip taisė, bet ši mūsų vieškelį turėjo prižiūrėti ūkininkai – kas metai gaudavo po gabalą vieškelio (kokio ilgio, gerai nepamenu, tik žinau, jog ne visai trumpa), vienais metais vienoj, kitais metais – kitoj vietoj. Keitė, kad nebūtų skriaudos. Kadangi aukščiau, ant kalnelių, duobių būdavo mažiau, mažiau jų ir išmušdavo, mažiau ir taisyti reikėjo. O žemesnėse vietose, jei dar pavasarį vanduo apsemdavo, ratai išmušdavo gilius duobes ir reikėjo daugiau darbo įdėti jas taisant. Todėl ir keisdavo, kad visiems būtų lygiai.

Žvyro ar smėlio čia pat nebuvo, todėl reikėjo iš toliau viską atsivežti. Tas vežiojimas užimdavo daug laiko. Atvežęs žvyrą ūkininkas išpilstydavo jį krūvelėmis visu jam priklausančio taisyti vieškelio pakraščiu ir palikdavo. Tada kokią dieną, kada turėdavo daugiau laiko, ateidavo su kastuvu ir grėbliu užpildyti žvyru duobes. Vieškelį taisydavo jau vėlai rudenį. Kad darbas būtų atliktas laiku, buvo sudaryta valsčiaus komisija, kuri nustatydavo datą, kada turi būti darbas atliktas. Komisija tikrindavo, ar darbas atliktas. Bet komisija retai atvažiuodavo nustatytą datą. Dažniausiai ji tai darydavo 2 ar 3 dienas po nustatytos datos ar net vėliau.

Ir mano tėvukas, atvežęs žvyrą, išpilstė krūvelėmis ir paliko. Buvo užimtas ūkio darbais, todėl nesi-skubino. Sakė: „Suspėsiu iškapstyti tą žvyrą, komisija niekada nustatytą datą neatvažiuoja.“ Nors mama jį ir paragindavo, bet tėvukas šiuo kartu neatspėjo. Komisija atvažiavo nustatytą dieną ir dar anksti ryte. Mano tėvas, sužinojęs, kad komisija buvo atvažiavusi, nulėkė ir iškapstė žvyrą, bet – šaukštai jau po pietų.

Po poros dienų jis gauna raštą iš valsčiaus, kad už neatliktą darbą turi sumokėti pabaudą. O pabauda tokia: arba 25 litai arba 3 paros kalėjimo. Kadangi tie 25 litai tais laikais buvo didelis pinigas ir nesimėtė, ypač ūkininkams, tėvukas pasirinko kalėjimą. Buvo duota data, kada jis turi prisistatyti baudmę atlikti. Kalėjimas buvo prie Užpalių valsčiaus, gal 1 kambarys, o gal 2, nežinau, nes niekada ten nebuva.

IEŠKO DARBO

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba. 773-507-4810.

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Sąžininga, darbšti, buitinė anglų kalba, gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 773-707-7902.

* **Vyras** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną, išleisti atostogų. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja, legalūs dokumentai. Tel. 312-307-4619.

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo lietuvių šeimose. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-323-6359

Tėvas, prieš eidamas į kalėjimą, apsirengė geresniais rūbais, pasiėmė vieną mažą pagalvę. Sakė, kad kalėjime pagalvės neduos, o jei duos, nežinia, kas ten ant jos gulėjo. Į terbelę įsidėjo puskepaliuką duonos, lašinių bryzą, sūrį, rinkę dešros, pomidorų ir puoduką. Vandens neėmė, sakė: „Aš ten jau gausiu.“ Ir išėjo baudmės atlikti į Užpalių kalėjimą.

Atėjo ne jis vienas, dar tokie 3 atsirado, kurie, kaip ir jis, žvyro neiškapstė. Visi atsinešė savo maisto. Ne tik maisto, vienas atsinešė kortų kaladę, o kiti du, be maisto, ir po pusbonkį skaidriosios. Kadangi visi buvo tokie „kriminalistai“, niekas nė netikrino, ką jie ten turi savo terbelėse. Na, ir prasidėjo balius, atspirašau – baudmė. Nepamatė, kaip praėjo 3 paros. Paskutinės baudmės dieną, ryte, sargas pasakė, kad jis bus užimtas. Pirmai valandai atėjus jų baudmė baigiasi, po to jie gali eiti namo, nes durys neužrakintos.

Atėjo pirma valanda, o „kriminalistai“ buvo tik įpusėję kortų partiją. Antrą valandą grįžęs sargas rado juos kortomis belošiant. Sargas išmetė juos iš kalėjimo, sakydamas: „Eikit pagaliau namo! Man reikalingas kalėjimas!“ Policininkas pranešė, kad į jų vietą atveš sugautą vagį. „Na, bet jei jums čia patinka, – sakė jis, – tai dar parą sėdėkite su juo kartu. Bet durys jau bus užrakintos.“ Po tokio pasiūlymo nieko kito neliko, tik susidėti maisto likučius į terbeles ir su pagalve po pažasčia eiti namo.

Tuo tarpu mama, kad ir pykdama, tvarkėsi po ūkį. Ruduo, darbo daug – ir arti, ir akėti, ir daržus nuimti reikia. O čia tėvas – kalėjime! Grįžau iš mokyklos anksčiau, mat mokytoja turėjo į susirinkimą važiuoti. Tarp visų bėdų mama prisiminė, kad vienas lauko kampas, įsispraudęs tarp dviejų pievų, neužakėtas liko. Sako: „Reikia būtinai užakėti, nes niaukstosi, gali būti lietus.“ Samdinys išėjo arti, ji pati su pusmerge skubėjo sutvarkyti daržus, kol oras gražus. Užakėti tą kampą liko man. Mama pakinkė arklių, prikabino akėčias ir liepė važiuoti. Aš dar dairiausi botago, bet mama sakė, jog arklys ramus, klusnus, nereikės botago.

Niekada nebuva akėjusi, tik mačiau, kaip tai daroma. Nusivariau arklių su akėčiomis ir mėginu akėti. Bet tas išgirtas arklys visai nenori manęs klausyti. Kai tik privažiuoju dirvos kraštą prie pievos, arklio nosis – į žolę ir ėda sau. Nesvarbu, kaip tampau vadeles, jis nekreipia dėmesio, peša žolę ir tiek (buvau 10 m. mergaitė). Matau, kad nieko nebus. Numetusi vadeles, abiem rankomis už apynasrio ištraukiau arklio nosį iš žolės. Apsuku aplink ir atsuku į – dirvą. Bet ir vėl – kitoje pusėje dirva irgi atsimušą į pievą. O arklys to ir telaukė – jo nosis ir vėl pievoje. Vėl tampau rankomis arklio snukį ir pykstu ant tėvo, jei jis nenorėjo mokėti tų 25 litų ar jų neturėjo, galėjo bent tą kampą užakėti, prieš eidamas į kalėjimą. Man jau būtų geriau morkas rauti darže. Tas arklys toks neklaūzada.

Taip man besitampant su arkliu pamatau tėvą, pareinantį iš kalėjimo su pagalve po pažasčia. Man besiskundžiant arkliu liepia palaukti, kol jis pasikeis rūbus ir batus ir ateis užbaigti akėti. Akėti užbaigė jau temstant. Ir arklys jo klausė – nė botago nereikėjo. Nekišo nosies į žolę, žinojo, kas yra šeimininkas. Tad ne tik mano tėvas vargo kalėjime, ir man teko pavargti.

A † A JUOZAS PAŠKUS

Mirė 2012 m. rugpjūčio 12 d. Palos Park, IL.
Gimė 1928 m. spalio 27 d. Lietuvoje.
Gyveno Palos Park, IL, anksčiau Orland Park ir Čikagos Marquette Park apylinkėje.

Nuliūdę liko: sūnus Vytas; duktė Vida Wojewski su vyru Henry; anūkės Kristina Long su vyru Michael, Anne ir Mary Paškus; sesuo Aldona Stasiulienė su šeima; sesuo Regina Patlabienė su šeima; svainė Irena Pabedinskienė su šeima, švogeris Povilas Žumbakis su žmona Giedre, Renee Stanfield su šeima.

A. a. Juozas buvo vyras a. a. Eleonoros Danguolės Žumbakytės Paškienės.

Velionis bus pašarvotas šeštadienį, rugpjūčio 18 d. Holy Family Villa, 12220 S. Will Cook Rd., Palos Park 9 val. ryto, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Juozas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus ir duktė su šeimomis

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A ZENONUI OBELENIUI

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai STASEI OBELENEI, sūnui SAULIUI, dukroms SILVIJAI ir LAIMAI bei jų šeimoms ir artimiesiems.

*Prel. Edmundas J. Putrimas
Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos
direktorių taryba ir raštinės darbuotojai*

ŠV. ANTANO CICERO PARAPIJOS VARGONŲ AUKOTOJAI

1,000 dol. aukovo Marius Jankūnas, vaikaitis a. a. Larisos Jankūnienės atminimui

500 dol. aukovo Feliksas ir Jonė Bobinai.

Po 250 dol. aukovo: Aleksas Jankūnas, žmonos a. a. Larisos atminimui, Marius Prapuolenis, Juozas ir Bronė Mikuliai.

Po 200 dol. aukovo: Cicero Lietuvių Bendruomenės apylinkė, Šaulių kuopa „Klaipėda“.

Po 150 dol. aukovo: Dr. Petras ir Daiva Kisieliai, Aurelijus ir Vida Prapuoleniai.

Po 120 dol. aukovo: Dainius Liobikas ir Vilma Meilutytė.

Po 100 dol. aukovo: Audronė Bernatavičienė, Stasė Šiaučiušienė a. a. Jono atminimui, Marija Remienė, Genė Saliga, Birutė Mikalonytė, Mėta Gabalienė, Vytas ir Birutė Zalatoriai, Gabrielė Ročkienė, Kazys ir Danuta Razmai, Bronius ir Virgilija Žukauskai, Vanda Bichnevičienė a. a. vyro Liubomiro atminimui, Sylvia Bichnevičiūtė ir John Coyne, Vida Bichnevičiūtė ir Dainius Petroniai, Agnė Malela, Edvardas ir Elena Olšauskai, Aldona Zailskaitė, Viktoras ir Milda Šatai, Ramutis ir Nijolė Rubai, Aldona Jašmantienė, dr. Vytas ir dr. Jolita Kisieliūtė Naručiai, Bronė Žibutis Juozaitis.

75 dol. aukovo Olga Reimonas.

Po 50 dol. aukovo: Izabelė Naujalienė, Algis ir Danutė Kirkos, Agnė Mezcėvienė, Aldona Bikulčienė, Sigutė Žemaitienė, Natalija Sodeikienė, Salomėja Virkutienė (jau a.a.), Virginija Maurušienė, Ona Venclovienė, kun. dr. Kęstutis Trimakas, Liuba Šniurevičienė, Mindaugas Baukus.

26 dol. aukovo Viktoras Motušis.

Po 20 dol. aukovo: Nijolė Baronienė, Genė Arštikienė, Gintarė Janus.

Komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams.

Aukos vargonams ir toliau priimamos.

Siųsti komiteto išdininkei Mėtai Gabalis, 7256 Terrace Rd., Justice, IL 60458

AUKOJO LIETUVOS PARTIZANŲ GLOBOS FONDUI

\$1,000 The Oak Tree Philanthropic Foundation, Chula Vista, CA (viso \$6,500).

Širdingai dėkojame The Oak Tree Philanthropic Foundation nariams ir prezidentei dr. Danai Maciūnas Mockus, kad neužmirštate ir dosniai aukojate Lietuvos Partizanų Globos fondui.

Lietuvos Partizanų Globos fondas
2711 West 71st Street, Chicago, IL 60629

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, rugpjūčio 19 d., 10:30 val. r. šv. Mišias atnašaus svečias iš Lietuvos, Kėdainių raj. Josvainių parapijos klebonas Edvinas Rimavičius. Prieš šv. Mišias kalbėsime Palaimintojo Jurgio Matulaičio litanią, melsimės už ligonius bei palaimintojo kanonizaciją. Po pamaldų – kavutė parapijos salėje. Sekmadienio kavutės klubas, kuriam vadovauja JAV LB Brighton Park apylinkės moterys, nusuntė 1,000 dol. auką Vilkaviškio vyskupui Rimantui Norvilai, dėkodami už kun. Gedimino Keršio paskyrimą dirbti Čikagos parapijose ir bei vaiko namų „Tėviškė“ paramai.

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo** parapijos ALRK Moterų sąjungos 3 kuopa rugpjūčio 25 dieną, šeštadienį, rengia išvyką į Benet Lake, Wisconsin. Graži gamta, ežeras, Benediktinų vienuolynas. Atsikvėpsite nuo darbų, atsigausite dvasiškai. Autobusas su visais patogumais. Norinčius dalyvauti prašome užsirašyti iki rugpjūčio 18 d. tel. 773-582-7452 (Angelė) arba tel. 773-776-4600 (Audra).

■ **Rugpjūčio 25 d., šeštadienį, seselių** kazimieriečių Motiniškame name (2601 W. Marquette Rd., Chicago) 10:30 val. r. bus aukojamos šv. Mišios, kuriose bus meldžiamasi, kad Šv. Kazimiero kongregacijos, švenčiančios įkūrimo 105-ąsias metines, steigėja Motina Marija Kupaitytė būtų paskelbta Palaimintąja. Po Mišių seselių kazimieriečių auditorijoje vyks minėjimas-vasaros festivalis, skirtas kongregacijos įkūrimo metinėms paminėti. Renginys vyks iki 2 val. p. p. Tel. pasiteirauti: 773-776-1324.

■ **Rugpjūčio 25 d., šeštadienį, JAV LB** Waukegan-Lake County apylinkė rengia Vasaros šventę Fourth Lake Resort (36670 N. Corona Dr., Lake Villa, IL 60646). Pradžia 12 val. p. p. Tel. pasiteirauti: 847-855-5294 (Algis B.) arba tel. 847-668-1731 (Beata I.).

■ **Maloniai kviečiame į Algirdo Motuzos** ir Loretos Janulevičiūtės autorinį koncer-

ta „Aš myliu“. Koncerte skambės dainos Lietuvai, motinai ir meilei. Pertraukos metu galėsite pasivaikinti „Kunigaikščių užkeigos“ pagamintais patiekalais ir atsigaivinti gaivinančiais gėrimais. Koncertas įvyks šeštadienį, rugsėjo 22 d., 6 val. v. Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636).

■ **Čikagos lituanistinei mokyklai** reikalingi pradinių klasių mokytojai. Kreiptis į mokyklos direktorę Laimą Apanavičienę tel. 708-296-3192 arba el. paštu: laimaa@hotmail.com

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Rugpjūčio 19–26 dienomis Neringos** stovykloje (Vermont) vyks kūrybinė stovykla suaugusiems „Meno8Dienos“. Visais klausimais prašome kreiptis į rengimo komitetą: Danguolė Kuolienė (el. paštas: danguole@kuolas.com; tel. 781-383-6081); Janė Venckutė-Žirlienė (el. paštas: jane.mentorco@gmail.com; tel. 860-873-3025); Reda Veitaitė-Limantienė (el. paštas: redavl@msn.com; tel. 781-849-8543) arba Liuda Žiaugrienė (el. paštas: liuda@broad.mit.edu; tel. 617-323-8278).

■ **10-sius Gedimino lituanistinės mokyklos (GLM) 2012–2013 mokslo metų** atidarymas vyks rugsėjo 8 d. Šiais metais GLM veiks darželio parengiamoji grupė ir 1–6 pradinės mokyklos klasės, taip pat 7–8 aukštesniosios mokyklos klasės. Bus tęsiami suaugusiųjų lietuvių ir anglų kalbų kursai. Registraciją pradėsime rugpjūčio 18 d. GLM patalpose (St. Andrew Lutheran Church, 10 S. Lake St., Mundelein, IL 60060) nuo 10 val. r. iki 12 val. p. p. ir rugpjūčio 25 d. – Šiaurės lietuvių vasaros palydų šventėje nuo 1–3 val. p. p. (The Fourth Lake Restor, 36670 N. Corona Dr. Lake Villa, IL). Kviečiame registruotis iš anksto, nes vietų skaičius ribotas. GLM kviečia į mokyklos mokytojų kolektyvą įsijungti pradinių ir vyresniųjų klasių mokytojas ir mokytojų padėjėjas. Tel. pasiteirauti: 847-244-4943; el. paštas: aviv2008@att.net

LR Generalinis konsulas Čikagoje informuoja, jog šių metų rugsėjo 21 d., penktadienį, nuo 12 val. p. p. iki 1 val. p. p. įvyks 34-asis Taikos dienos minėjimas Daley Plaza aikštėje, Čikagoje.

Šventės metu vyks vėliavų pagerbimas. Renginio metu bus pagerbtos visos 193 Jungtinių Tautų narės, linkint taikos pasaulyje bei kiekvienoje iš šalių atskirai. Šiais metais Lietuvos vėliavą neš Audronė Tamulienė – Čikagos lietuvių tautodailės instituto pirmininkė bei tautinių šokių kolektyvo „Lėtūnas“ šokėja.

Po pagerbimo numatomi muzikantų bei šokėjų pasirodymai.

Maloniai kviečiame dalyvauti šventėje ir palaikyti prasmingą taikos pasaulyje skatinimo ir tvirtinimo idėją.

Nuotraukoje 2011 m. Taikos dienos minėjimo Čikagoje akimirka.

LR generalinio konsulato
Čikagoje info

„Draugo“ iškilminguose pietuose, kurie vyks spalio 28 d., sekmadienį, Willowbrook Ballroom (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480) meninę programą atliks jauna dainininkė Agnė Giedraitytė

Bilieto kaina asmeniui – 60 dol.
Visų laukia gardus maistas ir puiki nuotaika.

Užsisakyti vietas galima administracijoje
tel. 773-585-9500 arba
el. paštu: administracija@draugas.org

Agnė Giedraitytė.

Jono Kuprio nuotr.

Lietuvos Respublikos garbės konsului Palm Beach mieste Florida valstijoje Stanley Balzekui, Jr. pereitą mėnesį buvo įteiktas padėkos raštas.

Raštą, kuriame garbės konsului dėkojama už pastangas plėtoti prekybinius ryšius tarp Miami-Dade apskrities ir Lietuvos, pasirašė Miami-Dade apskrities atstovas Jean Monestime, Miami-Dade apskrities tarybos pirmininkas Joe A. Martinez bei meras Carlos A. Gimenez.

Nuotr. Stanley Balzekas su padėkos raštu.

S. Balzeko asmeninio archyvo nuotr.

Vasaros skonis.

Dainos Čyvienės nuotr.

Jurgis Lukaitis, gyvenantis Ames, IA, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

